

GUIA DE LES AUS

del Port de Tarragona

GUIA DE LES AUS

del Port de Tarragona

Text: Txiqui López
Fotografies: Ferran Aguilar
Disseny gràfic: esgràfig | estudi gràfic figuerola

Edita: Port de Tarragona

ISBN: 978-84-606-8469-5
Dipòsit Legal: T 754-2015

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor i l'autor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Tots els drets reservats.

www.porttarragona.cat

Índex

Presentació	8
del President del Port de Tarragona	
Pròleg	10
de Medi Ambient del Port de Tarragona	
Introducció	12
Identificar les aus	16
Llegenda	21
Guia d'espècies	22

Les espècies en **vermell** les podeu trobar preferentment **al Riu**.

<i>Accipitridae</i>	
Aligot comú	22
Arpella vulgar	24
<i>Alaudidae</i>	
Cogullada vulgar	26
<i>Alcedinidae</i>	
Blauet	28

<i>Anatidae</i>	
Xibec	30
<i>Ardeidae</i>	
Agró Roig	32
Esplugabous	34
Martinet blanc	36
Martinet menut	38
Martinet ros	40
<i>Caprimulgidae</i>	
Siboc	42
<i>Charadriidae</i>	
Fredeluga	44
<i>Emberizidae</i>	
Repicatalons	46
<i>Falconidae</i>	
Xoriguer comú	48
<i>Fringillidae</i>	
Cadernera	50
Gafarró	52
Passerell	54
Pinsà comú	56

<i>Hirundinidae</i>	
Roquerol	58
<i>Laniidae</i>	
Capsigrany	60
<i>Meropidae</i>	
Abellerol	62
<i>Pariidae</i>	
Mallerenga carbonera	64
<i>Phalacrocoracidae</i>	
Corb marí gros	66
<i>Phoenicopteridae</i>	
Flamenc	68
<i>Rallidae</i>	
Fotja vulgar	70
Polla blava	72
Polla d'aigua	74
Rascló	76
<i>Recurvirostridae</i>	
Bec d'alena	78
Cames llargues	80
<i>Remizidae</i>	
Teixidor	82
<i>Scolopacidae</i>	
Becadell comú	84
Gamba roja vulgar	86
Polit Cantaire	88
Xivita	90
Xivitona	92
<i>Strigidae</i>	
Mussol comú	94
Xot	96

<i>Sylviidae</i>	
Mosquiter comú	98
<i>Turdidae</i>	
Bitxac comú	100
Cotxa blava	102
Merla	104
Rossinyol	106
<i>Upupidae</i>	
Puput	108
<i>Accipitridae</i>	
Àguila calçada	110
Esparver vulgar	112
<i>Anatidae</i>	
Ànec blanc	114
Collverd	116
<i>Apodidae</i>	
Falciot negre	118
<i>Ardeidae</i>	
Bernat pescaire	120
<i>Charadriidae</i>	
Corriol camanegre	122
Corriol petit	124
<i>Columbidae</i>	
Colom roquer	126
Tórtora	128
Tórtora turca	130
Tudó	132

Les espècies en **verd** les podeu trobar preferentment **al Port**.

<i>Corvidae</i>	
Garsa	134
<i>Falconidae</i>	
Falcó pelegrí	136
<i>Fringillidae</i>	
Verdum	138
<i>Hirundinidae</i>	
Oreneta cuablanca	140
Oreneta vulgar	142
<i>Motacillidae</i>	
Cuereta blanca	144
Titella	146
<i>Musicapidae</i>	
Papamosques gris	148
<i>Phalacrocoracidae</i>	
Corb marí emplomallat	150
<i>Podicipedidae</i>	
Cabusó emplomallat	152
Cabusset	154
<i>Passeridae</i>	
Pardal comú	156
<i>Scolopacidae</i>	
Territ variant	158
<i>Sternidae</i>	
Fumarell carablanc	160
<i>Sturnidae</i>	
Estornell negre	162
Estornell vulgar	164
<i>Sylviidae</i>	
Tallarol capnegre	166

<i>Turdidae</i>	
Còlit ros	168
Cotxa cua-roja	170
Cotxa fumada	172
Pit-roig	174
Tord Comú	176
<i>Tytonidae</i>	
Òliba	178
Les espècies en blau les podeu trobar preferentment al mar .	
<i>Laridae</i>	
Gavià argentat	180
Gavià fosc	182
Gavina capblanca	184
Gavina capnegra	186
Gavina corsa	188
Gavina menuda	190
Gavina vulgar	192
Gavineta de tres dits	194
<i>Procellariidae</i>	
Baldriga balear	196
Baldriga cendrosa	198
<i>Sternidae</i>	
Xatrac becllarg	200
Xatrac comú	202
<i>Sulidae</i>	
Mascarell	204
Índex alfabètic d'espècies	206

Compromesos amb el nostre entorn natural

El Port de Tarragona ha adquirit el compromís de conservar i millorar el patrimoni natural de la zona portuària. Conscient de la seva responsabilitat amb els ciutadans i el territori, és especialment curós en la gestió mediambiental de les seves obres, instal·lacions, etc.

El nostre port és un dels principals motors econòmics del país amb una creació de 7.000 llocs de treball, entre directes i indirectes, i amb un gran impacte en el desenvolupament econòmic i social de la seva àrea d'influència. I, a més, és un dels ports que ha iniciat el camí cap a **un model de desenvolupament adaptat que té en consideració els aspectes ambientals en tots els àmbits de la seva activitat**, que advoca per un ús racional dels recursos naturals, l'eficiència energètica de les seves instal·lacions i la preservació dels sistemes naturals de l'entorn portuari.

En aquest sentit, la sostenibilitat i la preservació del medi ambient en l'activitat comercial i industrial que es desenvolupa al Port de Tarragona és un dels eixos estratègics de l'Autoritat Portuària de Tarragona, i constitueix avui dia una eina per millorar la competitivitat del port i complementar el creixement diversificat de l'activitat, la inversió en noves infraestructures i el desenvolupament de nous tràfics.

La política ambiental de la infraestructura portuària tarragonina està basada en principis de sostenibilitat i respecte a l'entorn, com a conseqüència mantenim una preocupació constant per conèixer i quantificar el volum de l'impacte ambiental que es vincula a la nostra activitat econòmica. No obstant això, **la nostra preocupació i respecte va més enllà de meres intencions** i així ho demostrarem amb la implantació del sistema de gestió ambiental ISO 14001 i la ISO 50001 d'eficiència energètica.

Però volem anar més lluny, **volem potenciar la sensibilització de les persones que, en el seu dia a dia, s'acosten al Port de Tarragona o treballen a les seves instal·lacions**, i aquesta guia que teniu a mans compleix aquest propòsit: donar a conèixer l'important valor natural que tenim al Port de Tarragona, facilitant un major coneixement de les aus que durant les diverses estacions de l'any ens visiten o s'estableixen aprofitant les nostres infraestructures (dàrsenes, molls, etc.).

La divulgació de la convivència de més de 200 espècies d'aus que al llarg de l'any ens visiten, amb la creixent activitat portuària, és un exemple de la simbiosi entre el desenvolupament portuari i el respecte per l'avifauna.

Josep Andreu i Figueras
President del Port de Tarragona

Pròleg

Tothom coneix que **la migració de les aus s'inicia en el període hivernal des de les latituds més altes** a altres més baixes on l'hivern és més suau. Quan s'inicia la primavera, el fenomen s'inverteix i les aus migratòries **tornen a les latituds altes** on l'aliment és més abundant i les temperatures estivals més suaus.

Des de temps ancestrals, quan no existia el port, **la desembocadura del riu Francolí, els aiguamolls de la platja dels Prats a la Pineda (Vila-seca) o els Muntanyans de Torredembarra**, oferien a les aus un **lloc de descans** en els seus trajectes migratoris. Avui, a més d'aquests llocs, tenen el port i les seves instal·lacions.

Així doncs, veiem com, durant els períodes hivernals, nombroses aus ens visiten i fins i tot ens trien per quedar-se a passar l'hivern. Aquest període abasta des de l'octubre-novembre fins a l'abril-maig, l'època de l'any on més exemplars d'aus diferents podem observar. Durant la resta de l'any, la presència d'aus és també important però menor.

En aquesta **Guia de les Aus del Port de Tarragona**, podem veure i identificar la majoria d'aquestes aus que utilitzen les nostres instal·lacions com a hàbitat, per descansar, alimentar-se i, fins i tot, nidificar. Al Port, **les diferents mercaderies** que transiten com a conseqüència de la nostra activitat **els serveixen d'aliment**, no només les activitats pesqueres, sinó també els productes agroalimentaris com algunes farines o llavors. Aquesta abundància d'aus també provoca **l'atracció de rapinyaires com falcons o àguiles**.

Amb aquesta GUIA, el Port de Tarragona **pretén donar conèixer la varietat de l'avifauna** existent a persones no expertes, a qui vol incrementar la consciència sobre la necessitat de respectar l'entorn i la biodiversitat que ens envolta.

Aprofitem l'oportunitat, com a coordinadors d'aquesta GUIA, per **agrair la implicació dels autors dels textos, les fotografies i el disseny** així com la participació en l'elaboració tant de les **persones treballadores** del Port de Tarragona com de les **persones col·laboradores** que, dia a dia, ens informen dels **albiraments i les curiositats** que ens han ajudat a dur a terme aquest projecte.

Medi Ambient del Port de Tarragona

Introducció

El Port de Tarragona és un espai que, des de fa més de dos mil anys, es troba en constant transformació i que ha anat engrandint les seves instal·lacions a mesura que ha passat el temps, amb una importància cada cop més gran.

L'ocupació de nous espais fins i tot endinsant-se cap al mar, modificant el curs d'un riu i ocupant noves zones de la costa més pròxima, **ha conformat a poc a poc un espai on també tenen cabuda una àmplia varietat d'espècies d'aus**. L'adaptació de les aus al seu entorn és la garantia de futur per a aquestes espècies, ja que cada vegada són menys els espais naturals que ofereixen un refugi segur.

La humanització i, en conseqüència, la transformació del paisatge han conformat un espai on els penya-segats han estat substituïts per sitges, les platges per dics, les praderies per planes ermes i els arbres per grues. I encara que això a priori pugui semblar un lloc no apte per al de-

sevolupament de la vida, **les aus han sabut adaptar-se a les noves condicions i han aprofitat les oportunitats que l'espai els dona** per poder dur a terme cadascuna de les seves tasques vitals.

La Terra alberga una gran quantitat de formes de vida, un planeta blau que és l'única residència de tots aquests éssers vius que comparteixen amb nosaltres aquest únic lloc, capaç de donar tot el necessari als minúsculs éssers que l'habitam.

Mamífers, rèptils, amfibis, peixos, insectes, aràcnids i una infinitat de formes de vida es reparteixen per tots i cadascun dels racons de la nostra esfera vivent, però són les aus les que des de temps antics han cridat més l'atenció al col·lectiu humà. Aus que han servit d'inspiració a escriptors i poetes, pintors i filòsofs i com no **a totes aquestes persones que han volgut trobar en la natura la inspiració que els mou al seu estudi i protecció**.

Per a aquestes persones inquietes pel coneixement i per a totes les que d'alguna manera es vulguin apropar al meravellós món de les aus, va dirigida aquesta petita guia d'ocells del Port de Tarragona. **Un manual que, mitjançant un llenguatge senzill, ajudarà el lector a conèixer les espècies que en algun moment de l'any o de forma permanent podem trobar en aquest entorn humanitzat per buscar refugi o aliment.**

La guia d'aus conté una clara descripció de colors i plomatges, de formes de bec o potes que, en definitiva, són els senyals identificatius de cadascuna de les espècies. La morfologia de les aus també ens indiquen on s'alimenten i què mengen. Per exemple, podrem veure que les aus que presenten el bec i les potes llargues estan molt lligades a medis aquàtics, les que tenen el bec petit i fi solen alimentar-se d'insectes i les que tenen els becs en forma de ganxo corresponen a aus rapinyaires. D'altra banda, el plomatge també ens pot indicar el sexe de l'individu que estem observant o l'edat que té, així com l'entorn per on es mou.

També s'inclouen unes pinzellades del seu comportament habitual, per on es mouen i els mesos de l'any en què es poden veure aquestes aus a les instal·lacions portuàries.

Aquesta guia té un apartat de curiositats de cadascuna de les espècies, ja que totes tenen un comportament específic o una relació diferent amb l'ésser humà que, en definitiva, és qui, des de la seva condició, fa una interpretació del seu entorn i els seus habitants.

Acompanyant el text s'inclouen unes magnífiques imatges de cadascuna de les espècies descrites que ajudaran encara més a la seva posterior identificació.

La majoria d'imatges incloses a la guia han estat preses **a les instal·lacions portuàries i a la desembocadura del riu Francolí**, ja que es troba inclosa dins de la zona portuària. Aquest recull fotogràfic és una gran feina de molts anys i desenvolupada durant totes les estacions, intentant recopilar imatges de les aus més representatives.

Els autors **volen agrair a l'Autoritat Portuària** la seva intenció de donar a conèixer la vida que s'amaga entre grues i sitges, entre parets i roques que donen forma al port. D'aquesta manera també es fa un **reconeixement a la propietat compartida d'aquest espai** que pertany també a la **fauna alada**, uns éssers amb els quals hem d'aprendre a conviure i a compartir el nostre planeta. Per últim volem agrair l'ajut inestimable de **José García, Ramón Vico, Juan Carlos Vicente, Albert Miquel, Jonathan Alonso, Pere Martínez, Alba Potente, Júlia Monclús i Marina Arbós**, gràcies a tots per la vostra col·laboració.

Identificar les aus

La identificació d'una au resulta, en moltes ocasions, força difícil, atesa la distància a la qual es troba l'au o la semblança amb altres espècies, fins i tot les condicions de llum o meteorològiques poden dificultar aquesta tasca. Hi ha certs aspectes que poden ajudar, com són l'època de l'any, el lloc on la veus, la silueta o la forma del vol. Quan l'observació és directa, és a dir, l'au es troba relativament a poca distància, podem començar a fixar-nos en els detalls del plomatge, veient quina és la distribució del color en cadascuna de les parts més identificatives com les ales, el cap o l'esquena.

La millor manera de poder fer una bona identificació, és la de dibuixar el cos de l'au i realitzar anotacions sobre els colors i les formes, d'aquesta manera podrem acabar d'identificar l'au a casa amb ajuda d'una guia.

Per fer una bona identificació ens hem de fixar en...

El plomatge; la seva forma, coloració i els seus petits detalls ens poden facilitar la identificació. Per exemple, les celles sobre els ulls, en algunes espècies, poden ser la clau per diferenciar dues espècies molt semblants. També les franges alars, és a dir, les línies destacables a l'ala que, per regla general, solen ser clares en contrast amb la resta de plomes.

També s'ha de tenir en compte que algunes aus canvien la coloració del seu plomatge durant l'època de zel o a l'estiu, semblant en algunes ocasions espècies diferents. Per aquest motiu, les imatges que es troben recollides en aquesta guia **corresponen al plomatge concret de l'època en la qual aquestes espècies poden ser vistes a la zona portuària** o aus sedentàries, en què es mostra el plomatge nupcial.

La longitud i la forma del bec són adaptacions a l'alimentació de cadascuna de les espècies. Aquesta adaptació ens indica el seu estil de vida i el lloc on troba el seu aliment. D'aquesta manera, podrem comprovar com moltes aus que mengen en els llims (sorres fines de ribes de rius, mars i llacs), tenen becs llargs i fins. Segons l'espècie, la llargària del bec és força variable a causa de la profunditat on troba l'aliment.

En algunes ocasions, el bec presenta diferències entre el mascle i la femella. En general, els becs de les femelles solen ser més llargs, encara que hi ha una excepció, les gavines en les quals succeeix just a l'inrevés.

Les potes són també una de les parts en les quals ens hem de fixar, tant pel que fa a la seva longitud com en la seva forma. El color, en algunes espècies, resulta ser identificatiu, però no en totes, ja que aquesta coloració varia amb l'edat i, fins i tot, el lloc de procedència de l'au.

En algunes espècies de rapinyaires podem fixar-nos en el punt fins on arriba el plomatge a la pota, si arriba fins als dits o només per sobre del genoll.

Els colors de l'iris, l'anell ocular, el bec i la cera (base del bec) també poden ajudar a la identificació i són, en moltes ocasions, clau.

En vol, ens hem de fixar en la silueta, en la forma de les ales i de la cua. Pel que fa a la cua és molt important fixar-nos en la seva morfologia que pot ser arrodonida, en forma de falca o "v", allargada o curta. En el cas de les ales també poden ser arrodonides, colzades (amb un colze que fa canviar la direcció de l'ala) amb plomes en la seva punta, separades o unides. **Sempre és aconsellable prendre una mesura de comparació per calcular la mida de l'au**, per això és important fixar-nos en elements que hi estiguin a prop i que ens serveixin de referència per calcular la seva mida o envergadura alar.

Un altre dels trets més identificatius és **el cant de l'au**, encara que per això, és important tenir molta experiència atès que algunes veus s'assemblen molt. Per tal d'ajudar a fer una identificació mitjançant la veu podem trobar en el mercat diferents col·leccions de cants d'ocells que resulten molt útils.

El vol també és una bona eina, ja que les aus poden volar de forma rectilínia, ondular, donant volts en l'aire, batent les ales molt ràpid, a poc a poc o gairebé sense esforç, planejant.

Finalment, **el seu comportament** també és una clau identificativa. L'elecció dels llocs per cantar, sobre d'un arbre, a terra o en vol, així com la forma de menjar o la formació d'estols en vol.

Ara, només resta agafar uns prismàtics i amb l'ajuda d'aquesta guia començar a descobrir el fantàstic món de les aus. Pots començar a prop del riu o a l'espigó. Segurament et sorprendràs amb la vida que envolta aquest espai mig natural, mig humà.

Els autors

Llegenda

A cada fitxa de les espècies podreu trobar les següents etiquetes que us facilitaran la feina a l'hora d'identificar les aus.

Ecosistemes on podem trobar preferentment cada espècie:
Riu (Vermell), **Port** (Verd), **Mar** (Blau)

Longitud

22-25 cm

Envergadura

43-46 cm

Família

Hieraaetus pennatus

Hivernant

Es pot observar al port de forma: **Habitual, Resident tot l'any, Estival, Hivernal, Ocasional, De pas, Migració.**

Comú

La seva presència és: **Comú, Molt comú o Puntual.**

En perill

Estatus a Catalunya segons l'Institut Català d'Ornitologia: **Segura, Preocupació menor, Propera a l'amenaça, Vulnerable, En declivi, En perill.**

Les espècies no avaluades per aquest organisme s'han avaluat segons la situació a Europa.

Aligot comú

Busardo ratonero. *Buteo buteo*.

Rapinyaire de mida mitjana, més gran que un falcó. Les ales i la cua són arrodonides. El seu vol és pesat i lent. La major part del cos és de color marró fosc amb taques blanques que es fan més evidents al pit. En vol destaca el blanc tacat de les seves parts inferiors. Les potes són grogues i despoblades de plomes.

Costums: És una de les aus rapinyaires més comunes i més observades a les instal·lacions portuàries, sobretot a l'hivern, ja que n'augmenta el nombre d'exemplars a causa dels individus procedents del nord i centre d'Europa que passen l'hivern a la península Ibèrica. Alguns exemplars del centre peninsular també passen els mesos de més fred a la zona costanera.

Alimentació: Petits mamífers, especialment conills, carronya, aus, cucs, erugues, llangardaixos, escarabats.

Curiositats: Es considera que la vista de l'aligot és la més aguda de totes les aus de presa. A la seva retina hi ha un milió de cons per mil·límetre quadrat, de manera que la sensibilitat de la retina és màxima.

46-58 cm

110-132 cm

Accipitridae

Habitual

Molt comú

Preocupació menor

Arpella vulgar

Aguilucho lagunero occidental.

Circus aeruginosus.

De color marró fosc. El mascle té el pit més clar i llistat. Té unes marques alars de color gris blavós i la cua grisa. La femella té la part superior del cap i el coll pàl·lid. En vol el mascle mostra amples bandes grises a les ales.

Costums: Aquesta au recorre el territori amb vols a alçada mitjana, inspeccionant cada racó a la recerca de preses. De tant en tant baixa en picat quan observa alguna au despistada. També se la pot veure aturada en alguna branca des de la qual vigila el seu entorn més proper. És durant els mesos de tardor i de vegades fins a la primavera quan es pot veure aquesta espècie a les instal·lacions portuàries.

Dieta: Rates d'aigua, ratolins, polles d'aigua, fotges, ous i polls, granotes i serps.

Curiositats: A diferència de la resta de rapinyaires, té tendència a la sociabilitat i s'agrupa en dormidors de 5-25 individus als canyissars.

43-55 cm

115-140 cm

Accipitridae

Hivernal

Puntual

Vulnerable

Cogullada vulgar

Cogujada común. *Galerida cristata*.

Au més gran que un pardal. Al cap hi destaca una cresta. Presenta una línia negra a l'alçada dels ulls i, per sobre, en forma de cella, una altra línia clara. D'aspecte rabassut, posseeix un cap gran, el bec allargat i la cua curta i arrodonida. En vol presenta ales amples i una cua curta, aquesta última de to fosc al centre i més clara en les vores. El cos és de color marró clar amb taques més fosques. El ventre i el pit menys tacats.

Costums: Prefereix espais oberts i ambient humanitzat, com a cultius de cereal. També resulta comú trobar-la a l'entorn de pobles, ciutats i camins. S'observa habitualment en estepes cerealistes de l'interior, on ocupa cultius, pastures i erms.

Alimentació: Gra i insectes.

Curiositats: Una de les legions romanes més conegudes es deia "Cogullada", precisament perquè igual que aquesta au, els soldats portaven una cresta o plomall al cap.

18 cm

29-38 cm

Alaudidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Blauet

Martín pescador. *Alcedo atthis*.

Au de color blau turquesa a l'esquena i ales; de color taronja al pit i amb una franja de color blanc al coll sota el taronja que li cobreix també l'ull. Té la cua curta, el bec de color negre i les potes vermelles. Té el cap prominent en relació a la resta del cos. La gola és blanca.

Costums: Sol posar-se en branques i canyes que estan sobre l'aigua o a la riba per capbussar-se a la recerca de peixos que captura sota l'aigua. Té un vol molt ràpid i mentre vola canta amb un xiulet molt agut.

Alimentació: Peixos, capgrossos, granotes, insectes i larves.

Curiositats: El bec i el cap del blauet va inspirar el disseny del tren bala Shinkansen d'una companyia ferroviària japonesa a causa de la seva aerodinàmica. Els enginyers van observar la manera com el blauet es capbussava a la recerca de preses i el tren va solucionar el seu problema de sorolls i alhora va aconseguir millorar-ne la velocitat en un 10% i l'eficiència energètica en un altre 15%.

16-17 cm

24-26 cm

Alcedinidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Xibec

Pato colorado. *Netta rufina*.

53-57 cm

85-90 cm

Anatidae

Ocasional

Puntual

Vulnerable

El mascle i femella són diferents; el mascle té el cap arrodonit de color marró vermellós i el flanc és grisenc virant a blanc cap al ventre. El pit és de color negre i el bec i els ulls vermells. La femella és de color marró i amb la galta de color blanc. Té una marca alar blanca molt evident en vol.

Costums: La població peninsular és la més nombrosa d'Europa. S'alça de l'aigua amb dificultat i per aixecar el vol, necessita prèviament fer una carrera curta d'uns metres sobre la superfície.

Per iniciar el vol, s'aixeca de l'aigua amb dificultat, necessitant prèviament una curta carrera d'uns metres a sobre de la superfície. Passa molt temps fora de l'aigua i resulta ser bastant desconfiat i tímid.

Alimentació: Fonamentalment vegetarià, s'alimenta de llavors tot i que pot capturar també insectes aquàtics, petits mol·luscs i crustacis i, possiblement, altres tipus d'animals petits.

Curiositat: La major part de la població europea d'aquest ànec hiverna a la península Ibèrica, i alguns exemplars, ho fan a les aigües del port de Tarragona.

Agró roig

Garza Imperial. *Ardea purpurea*.

70-90 cm

110-145 cm

Ardeidae

Estival

Puntual

Vulnerable

Au de gran mida. Amb el coll i les potes molt llargues. Té el plomatge de l'esquena de color gris fosc amb llargues plomes de color bru; les ales també són gris fosc, el pit vermellós, el ventre negre, el coll marró vermellós amb una línia negra i la part superior del cap negra.

Costums: És una au solitària. És molt críptica i sempre la trobarem oculta entre la vegetació, en aquest cas de marge del riu Francolí. Passa la major part del dia oculta i quieta i al vespre és més activa i camina cercant el seu aliment. Vola amb el coll arronsat i les potes estirades.

Alimentació: Peixos, granotes, crancs, rèptils, insectes aquàtics i fins i tot pollets d'altres ocells i petits mamífers rosegadors.

Curiositats: Aquesta au en moltes ocasions espera que li arribi l'aliment gairebé al seu bec, ja que roman pacientment sense moure's que arribi fins ell el peix o la granota.

Esplugabous

Garcilla bueyera. *Bubulcus ibis*.

45-52 cm

82-95 cm

Ardeidae

Habitual

Comú

Preocupació menor

Au totalment blanca amb el cap i el pit ataronjat, un color més evident durant l'època de zel, quan, a més, pot tenir unes llargues plomes d'aquest color al cap. El bec és de color taronja i les potes que poden variar de color del negre fins al vermell segons l'època de l'any.

Costums: Dorm en grans grups, normalment sobre arbres. De les diferents espècies d'ardeids, aquesta és la que està menys lligada a espais d'aigua i es pot arribar a veure en zones totalment seques.

Alimentació: La seva dieta es basa sobretot en insectes com ara llagostes i altres insectes que troba al pas d'animals de ramat o de maquinària agrícola.

Curiositats: El seu nom és atribuït al fet que sol pujar al llom de vaques, bous i, fins i tot, cavalls per veure millor els insectes que salten al pas dels herbívors i així, poder-los capturar.

Martinet blanc

Garceta común. *Egretta garzetta*.

55-65 cm

88-106 cm

Ardeidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

De color blanc uniforme. El seu coll és estilitzat, té un llarg bec i unes potes de color negre. Les potes acaben passant a un viu groc als dits. En l'època nupcial els mascles llueixen un plumell al cap.

Costums: És freqüent poder contemplar aquesta au a la vora d'una bassa o aiguamoll, immòbil i apuntant el seu llarg i afilat bec a la superfície de l'aigua. Si algun peix s'aventura a passar per la rodalia, el captura d'un cop precís.

Reproducció: En l'època de reproducció, el martinet blanc és eminentment gregari, construeix els seus nius sobre arbres en colònies i, gairebé sempre, en companyia d'altres aus que crien també en colònies. Pon de quatre a sis ous.

Alimentació: Peixos, granotes, rèptils i insectes.

Curiositat: Com va succeir amb altres ardeids, el martinet blanc va ser víctima d'una intensa persecució que tenia per objecte obtenir les seves vistoses plomes ornamentals, emprades en la fabricació de barrets.

Martinet menut

Avetorillo común. *Ixobrychus minutus*.

33-38 cm

52-58 cm

Ardeidae

Ocasional

Puntual

Preocupació menor

És el més petit dels ardeids, amb el seu cos fi i estilitzat. El bec és ataronjat amb una banda superior fosca, en adults. L'iris de l'ull és groc i les potes groc verdoses. El mascle té una cucurulla, i el dors i extrems de les ales negres. La base de les ales són grisenques, les parts inferiors de color canyella lleugerament ratllat de bru.

Costums: Habita en aiguamolls coberts d'espessos canyissars. Per construir la base del seu niu trenca la vegetació d'un petit espai. El niu és, a vegades, en vimeteres. Quan se sent amenaçat aprima el seu cos i s'estira, aixecant el bec en vertical amb el coll també rígid i estirat, de manera que queda gairebé tan fi com una canya entre les que s'oculta. Sempre planta cara a l'intrús al qual intenta picar amb el seu bec afilat.

Alimentació: L'alimentació del martinet menut és fonamentalment insectívora, tot i que també pot menjar alguns peixos i granotes.

Curiositats: El mascle de martinet sol construir diversos nius, no completament acabats, i la femella escull el més convenient, i després tots dos el completen.

Martinet ros

Garcilla cangrejera. *Ardeola ralloides*.

44-47 cm

80-92 cm

Ardeidae

Habitual

Comú

Propera a l'amenaça

De color canyella, ataronjat i blanc a les ales amb el pit gairebé daurat. Té llargues plomes sobre el cap, amb taques marrons més fosques que, en alguns individus, arriben fins al coll. En vol el color que més destaca és el blanc. El seu ull és de color groc, les potes i el bec de color variable, segons l'individu, encara que per regla general és de color blavós. Té el bec amb la punta negra.

Costums: Au diürna, que s'acostuma a veure a les ribes del Francolí o sobre alguna roca dels dics, esperant pacient el pas d'algun peix, o perseguint-los en aigües de poca profunditat. Nia en colònies juntament amb altres ardeids.

Alimentació: Insectes, peixos, granotes i mol·luscs.

Curiositat: Igual que d'altres ardeids, per passar desapercbut adopta la posició "de l'estaca", que consisteix a mantenir el coll i el bec verticals, apuntant al cel, perquè les taques del seu plomatge es camuflin amb la vegetació i, de vegades, fins i tot es balanceja com si fos mogut pel vent.

Siboc

Chotacabras cuellirojo.
Caprimulgus ruficollis.

24-28 cm

24-28 cm

Caprimulgidae

Estival

Comú

Propera a
l'amenaça

Au de la grandària d'una tórtora, encara que en vol pot apreciar-se que la cua i les ales són més llargues i amb taques blanques molt evidents. El seu plomatge totalment mimètic té tonalitats marrons fosques, una banda grisenca en el cap i esquena i un collaret ocre clar al voltant del coll. En l'ala també es poden veure taques d'aquest mateix color repartides en diferents bandes. En el coll pot veure's una taca blanca. Les potes són curtes i el bec negre i petit, però que obre una gran boca. Té l'ull gran i negre que sol romandre tancat o semi tancat mentre està posat en terra.

Costums: Durant el dia són gairebé invisibles, ja que amb prou feines té activitat i romanen quietos mimèticament amagats gràcies al seu plomatge. És durant les hores crepusculars quan s'activa i ho podem observar sobrevolant a baixa altura intentant caçar sobretot papallones nocturnes. Sol emetre un so repetitiu, que sembla com a petits cops aflautats.

Alimentació: Papallones nocturnes, escarabats, llagostes que sol capturar en vol.

Curiositats: Aquesta au nidifica en el sòl i si veu que els seus ous o pollets poden estar en perill és capaç de canviar-los de lloc.

Fredeluga

Avefría europea. *Vanellus vanellus*.

28-31 cm

67-72 cm

Charadriidae

Hivernal

Puntual

Vulnerable

Au de mida mitjana de color negre i blanc. Les plomes negres solen ser tornassolades, és a dir, segons com arribi la llum es poden veure centelleigs verds. Té una cresta sobre el cap composta per dues o tres plomes allargades. Les potes són llargues rosades i el bec de color negre.

Costums: Es pot veure en època hivernal. Quan el fred a la resta d'Europa és molt acusat són molts més els individus que arriben fins a la Península. Es mou en grup, entre els quals sempre hi ha algun exemplar vigilant i disposat a avisar els seus congèneres amb un xiulet llarg indicant algun perill. Les seves ales arrodonides en vol li donen l'aspecte d'una papallona gegant.

Alimentació: Insectes, caragols i cucs.

Curiositats: Sembla que posseeix una oïda molt fina i pot sentir el soroll que un cuc de terra fa sota la superfície, llavors la fredeluga fixa el seu objectiu, es desplaça corrent i clava el seu bec a la terra per extreure'n el cuc.

Repicatalons

Escribano palustre. *Emberiza schoeniclus*

15-16,5 cm

21-28 cm

Emberizidae

Ocasional

Puntual

En perill

Molt semblant a un pardal encara que el cap és totalment negre i té un anell de color blanc al coll. La barba també és negra. L'esquena és marró amb algunes plomes negres. El pit i el ventre són de color blanc brut esquitxat de negre. La femella no té la caputxa negra al cap i sí un plomatge més homogeni marró, en què destaca una cella blanca sobre l'ull i una altra línia del mateix color que va des del bec al coll. La cua és llarga i negra, excepte les plomes dels extrems que són blanques.

Costums: Es pot veure en zones on la vegetació de ribera sigui abundant. Pica els plomalls del canyís i es col·loca en la part superior d'aquest per observar nous punts de menjar. Es poden veure durant tot l'any, però amb més facilitat a l'hivern. Durant la tardor es poden veure grans grups de repicatalons junts.

Alimentació: Llavors i de vegades insectes.

Curiositats: Aquesta petita au és una de les que es troben en perill d'extinció, la seva població s'ha vist reduïda en les últimes dècades de forma alarmant, per aquest motiu la seva presència a les instal·lacions portuàries i voltants fa que aquest espai sigui una zona important per a la espècie.

Xoriguer comú

Cernícalo vulgar. *Falco tinnunculus*.

És un falcó de mida petita, amb les ales llargues i punxegudes. La cua és llarga i arrodonida. En vol s'hi pot observar una banda negra al final de la cua. El mascle té el cap de color gris blavós i les parts superiors són brunes-vermelloses. El pit és de color ocre esquitxat de taques fosques. Té les potes grogues i els ulls negres. La femella és de color ocre amb taques fosques.

Costums: Au d'espais oberts, es pot aturar en l'aire batent les seves ales i observant l'espai que hi queda a sota. Nidifica en cavitats i nius vells de garsa. És molt territorial i en ocasions es llança en vol picat sobre altres rapinyaires de mida més gran. Té un vol àgil que en ocasions li permet perseguir la seva presa mentre vola.

Alimentació: Aus de mida petita, ratolins, talps i insectes.

Curiositats: S'està començant a estudiar el xoriguer com una de les espècies més importants per controlar plagues de talpó i, darrerament, de morrut vermell: espècies que per la seva alta població o per tractar-se d'una espècie invasora poden provocar molts danys a l'home.

31-37 cm

68-78 cm

Falconidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Cadenera

Jilguero. *Carduelis carduelis*.

12 cm

21-25,5 cm

Fringillidae

Resident
totl'any

Comú

Vulnerable

Una mica menor que un pardal. La part frontal del cap és de color vermell, envoltada d'una franja blanca i rivetada per una de color negre que li arriba fins a la part superior del cap. L'esquena és de color marró i les ales negres amb plomes exteriors grogues. Al final de les ales té algunes taques blanques. El pit i el ventre són clars o blanc brut. El bec és llarg i afilat i les potes, vermelloses.

Costums: Es pot veure en parcs i jardins. Es mou en grups cercant menjar. Els agraden molt els cards, de les flors dels quals extreuen les llavors directament. També se'l pot veure al terra alimentant-se de les llavors que hi ha encara a les plantes. Té un cant molt variat i melodiós. Es pot veure durant tot l'any a les nostres latituds.

Alimentació: Llavors i gra.

Curiositats. És una gran sibarita, a diferència d'altres aus selecciona molt bé l'aliment i prefereix llavors que encara no estan madures, ja que són més fàcils de digerir.

Gafarró

Verdecillo. *Serinus serinus*

Més petit que un pardal. És de color verd amb taques negres repartides per tot el cos. Per sobre de la cua presenta una taca molt visible en vol de color verd groguenc. Al cap hi té una cella ben marcada de color verd clar igual que el front. El bec és petit i les potes de color vermellós. La cua és de color negre.

Costums: Es mou en grup cercant aliment al terra o entre les branques dels arbres. Presenta un vol molt característic: hi ha moments que sembla que sura en l'aire o es mou bressolat pel vent mentre canta sense parar. A vegades deixa caure les ales quan resta parat. Se'l pot veure cantant des de la branca més alta de l'arbre.

Alimentació: Llavors i gra.

Curiositats: De vegades quan un petit grup de gafarrons està menjant a terra i són sorpresos, alguns exemplars amaguen el cap sota la vegetació amb la intenció de no ser descoberts confiant tant en el seu plomatge críptic que fins i tot es deixen agafar.

11,5 cm

20-23 cm

Fringillidae

Resident
tot l'any

Comú

Propera a
l'amenaça

Passerell

Pardillo común. *Carduelis cannabina*.

13 cm

21-25 cm

Fringillidae

Resident
tot l'any

Comú

Vulnerable

De la mida d'un pardal. Té el cap de color gris igual que els costats i el ventre. El pit té un bonic color carmí, més evident en els mascles. L'esquena és de color canyella i les ales negres amb una franja alar blanca. Les potes són fosques igual que el curt bec.

Costums: És habitual de camps oberts i muntanya baixa, terrenys conreats o erms. A l'hivern els bàndols vaguen per camps costaners i aiguamolls. Salta al caminar i s'ajup més encara en menjar. Si intueix algun perill es manté immòbil disposat al vol. És tímid i no permet l'acostament. Si espantem a un grup alcen el vol però es torna posar de seguida. És més visible a la tardor i l'hivern a causa de l'augment de la població procedent del nord europeu.

Alimentació: Llavors i gra.

Curiositats: El seu cant és tan musical i variat que en alguns moments pot semblar el so d'un violí. Sent una de les aus de camp més comuns, és difícil adonar-se que estem davant d'un passerell per la seva semblança a altres aus.

Pinsà comú

Pinzón vulgar. *Fringilla coelebs*.

14-16cm

24,5-28,5 cm

Fringillidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Té la mida d'un pardal. La part superior del cap i el clatell són de color gris blavós. Les galtes i al voltant dels ulls són de color carmí o ataronjat segons l'individu. Per sobre del bec té una petita taca negra. Les ales són negres amb franja alar blanca i l'espatlla del mateix color. La cua és llarga amb dues plomes blanques als extrems. El pit i el ventre són del mateix color que les galtes però una mica més apagat. La femella és marró groguenca per la part superior i més clara per la inferior.

Costums: Es pot veure amb facilitat caminant entre la vegetació mentre busca el seu aliment. El vol és ondulatori. Encara que podem veure individus solitaris també es poden veure grups movent-se junts. Molts dels pinsans que veiem a les instal·lacions portuàries a l'hivern han arribat des del nord i centre d'Europa.

Alimentació: Llavors, gra i en algunes ocasions larves.

Curiositats: Encara que tothom tingui tendència a pensar que l'au més comuna i nombrosa és el pardal, el pinsà comú hi està per sobre i és més nombrós a causa de la capacitat que tenen per adaptar-se a diferents ambients.

Roquerol

Avión roquero.

Ptyonoprogne rupestris.

14 cm

33 cm

Hirundinidae

Hivernal

Comú

Preocupació menor

Au de la mida d'una oreneta. El seu cos és gris marró homogeni, amb unes identificatives marques blanques a la cua. La part del pit i el ventre són de color blanc brut. El bec és petit i les potes curtes. La seva silueta en vol ens deixa veure unes ales curtes i amples i una cua que es pot presentar en forma de ventall, quan està oberta, o en forma de falca quan està tancada.

Costums: És un ocell que el podem observar sobretot en vol. De la família de les orenetes, és l'única que podem contemplar durant tot l'any. Nidifica en parets, si pot ser fora de les zones humanitzades, encara que passa part del dia caçant en llocs on hi ha activitat humana.

Alimentació: Insectes voladors.

Curiositats: Durant l'època de zel el mascle s'afanya a capturar plomes que van volant soltes en l'aire, per oferir-les a la femella.

Capsigrany

Alcaudón común. *Lanius senator*

18 cm

26-28 cm

Laniidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Au més gran que un pardal, més corpulenta i amb el cap més prominent. La part superior del cap és de color vermell. Té un antifaç negre sobre els ulls. El pit i el ventre són blancs. Les ales negres amb una franja blanca. Les potes i el bec són de color negre, aquest últim en forma de petit ganxo. La cua és llarga de color negre.

Costums: Es pot veure al capdamunt de les branques cantant. Arriba fins a nosaltres el mes d'abril per nidificar. Quan caça utilitza els mateixos llocs des d'on poder observar bé el seu territori més proper, i es llança a la captura cada vegada que en veu l'oportunitat, després torna al mateix lloc des d'on ha sortit.

Alimentació: Insectes, larves, aranyes, mol·luscs, cucs de terra i petites aus i polls.

Curiositats: Durant l'edat mitjana s'utilitzava aquesta au per fer l'anomenada "falconeria de saló", que consistia a deixar anar l'au dins del palau o castell perquè capturés a vista de tots un petit ocell que deixaven anar a propòsit.

Abellerol

Abejaruco común. *Merops apiaster*.

27-29 cm

44-49 cm

Meropidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Au més gran que un pardal, molt acolorida. Té la part davantera del pit de color blau turquesa; la gola, groga ribetejada amb una línia negra a la part inferior. Té una banda negra que li cobreix els ulls. Les ales i l'esquena van del marró vermellós al groc de forma gradual. Les potes i el bec són negres, aquest últim llarg i fort. Té la cua verda maragda, així com la punta de les ales. Els adults tenen a la cua dues plomes més llargues.

Costums: Vola en grup mentre canta i busca insectes que caça en vol. El seu vol és ondulant, tanmateix efectua esquivaments en l'aire i pot volar arran de terra. És nidificant a la Península. Fa el seu niu en parets de fang, on construeix un túnel de fins a dos metres de profunditat.

Alimentació: Insectes voladors que captura mentre vola.

Curiositats: A diferència de la major part d'aus que cacen en vol, l'abellerol té una efectivitat del 80%, és a dir, en la major part dels intents de caça n'obté recompensa.

Mallerenga carbonera

Carbonero común. *Parus major*.

14 cm

22,5-25,5 cm

Paridae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Petita au menor que un pardal. El cap és de color negre amb la galta blanca. Té una llarga línia negra que li recorre tot el pit i el ventre des del coll. L'esquena és de color verd i les ales, blau turquesa taca des de negre i amb una franja blanca. Els costats són de color groc. Les potes són blavoses i el bec, negre i curt.

Costums: Sol volar en grup, sobretot a l'hivern. Se la pot veure a les instal·lacions portuàries allà on hi ha arbres. El seu cant és un anunciador de la primavera o el bon temps. És molt musical i repetitiu i sona com: "Pit tu tang". Se la pot veure recorrent les branques dels arbres picotejant en els troncs a la recerca d'insectes que s'amagen sota l'escorça.

Alimentació: Insectes i larves.

Curiositats: És una au molt prolífica, una mateixa parella pot arribar a posar fins a onze ous.

Corb marí gros

Cormorán grande. *Phalacrocorax carbo*.

És una au de grans dimensions, generalment de color negre amb una taca blanca a la cara. Alguns individus poden presentar també taques blanques als costats o al ventre. El coll és llarg i gris fosc. Les potes són negres palmades, és a dir, amb els dits units per una membrana.

Costums: Sol nedar amb gairebé tot el cos submergit. És un bon bussejador i persegueix les seves preses dins l'aigua. En moltes ocasions se'l pot veure fora de l'aigua amb les ales esteses eixugant el seu plomatge. Es pot veure tant a la costa com a l'interior.

Alimentació: Principalment peixos, encara que també pot menjar alguns crancs.

Curiositats: En alguns països asiàtics han domesticat aquesta au per pescar. L'au se submergeix a l'aigua i atrapa el peix que no pot engolir, ja que el pescador li ha col·locat una argolla al coll que li impedeix que pugui empassar-se'l.

80-100 cm

130-160 cm

Phalacrocoracidae

Resident tot l'any

Molt comú

Segura

Flamenc

Flamenco común.

Phoenicopterus roseus.

125-145 cm

140-170 cm

Phoenicopteria

Migració

Puntual

Propera a l'amenaça

Au de grans dimensions en general de color blanc, tot i que pot presentar-se també amb un color rosat total o parcial. La part anterior de les ales és vermella i la part posterior negra. Les potes són roses, el bec gruixut i corbat cap avall de color rosa amb punta negra. Els joves són de color marró grisenc sense tonalitat rosa. Tots dos sexes són iguals.

Costums: Au que es mou en grup i fa grans colònies on construeix nius fets de fang en forma de petits volcans. Amb el corbat bec submergit va filtrant l'aigua gràcies a les seves barbes i captura qualsevol partícula orgànica aprofitable.

Alimentació: Matèria orgànica, algues, petits mol·luscs, crustacis, insectes i larves.

Curiositats: La coloració del seu plomatge depèn de la seva alimentació. Com més microorganismes mengi que continguin uns pigments anomenats carotenoides més rosat serà l'individu.

Fotja vulgar

Focha común. *Fulica atra*.

36-38 cm

70-80 cm

Rallidae

Hivernal

Comú

Preocupació menor

Més gran que la polla d'aigua i d'un color totalment negre, amb el bec de color blanc i un escut sobre aquest del mateix color. Les potes són de color groc verdoses amb dits lobulats.

Costums: És una au molt territorial que defensa el seu espai d'individus de la seva espècie i d'altres. Viu en zones on hi ha grans masses d'aigua i zones obertes. Es concentra en grups molt nombrosos. En enlairar el vol recorre diversos metres arran de la superfície i s'impulsa amb les potes a l'aigua.

Alimentació: Tiges de canyís, arrels de plantes aquàtiques, llavors, peixos de petites dimensions, capgrossos, larves de libèl·lules i altres insectes aquàtics.

Curiositats: Quan es veuen amenaçades, la seva estratègia en grup és fer molt soroll xipollejant a l'aigua per crear confusió al depredador que sol marxar espantat.

Polla blava

Calamón común. *Porphyrio porphyrio*.

Au de grans dimensions de color blau fosc amb el bec i les potes de color vermell. La part posterior sota la cua és de color blanc. En el bec té un frontal també vermell. Els dits són molt llargs per poder caminar entre la vegetació flotant.

Costums: Grimpa amb facilitat per la vegetació. És una bona nedadora, i es capbussa quan és necessari. Vola bé i amb les potes penjant, però quan pot s'interna de nou a la vegetació. La veu d'aquesta vistosa au és estranya i s'assembla a una trompeta ofegada.

Alimentació: Quasi exclusivament vegetal, a base de tiges, suc de plantes aquàtiques, sobretot de boga.

Curiositats: Utilitza les potes per agafar el menjar i emportar-se'l fins al bec, cosa que és molt rar en aquest tipus d'aus.

45-50 cm

90-100 cm

Rallidae

Ocasional

Puntual

Propera a l'amenaça

Polla d'aigua

Gallineta comú. *Gallinula chloropus*.

32-35 cm

50-55 cm

Rallidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

A primera vista és una au totalment negra, encara que presenta una part dorsal de color marró fosc. Té el cap gris obscur i un escut frontal. El bec és de color vermell amb la punta groga. Les potes són de color verd amb taques vermelles.

Costums: Sol desplaçar-se a peu entre la vegetació de ribera. Els seus vols són curts i maldestres. Sol mostrar les seves plomes blanques que té sota la cua per avisar els altres d'algun perill. Quan se sent amenaçada també emet un cant estrident que acompanya amb un vol.

Alimentació: Fruits i llavors, herbes aquàtiques, cucs, llimacs, caragols, insectes i larves.

Curiositats: Aquesta au és capaç de defensar els seus polls dels atacs de qualsevol depredador, i esdevé tan agressiva que en la major part dels casos el possible depredador se'n va sense la seva recompensa.

Rascló

Rascón europeo. *Rallus aquaticus*.

22-28 cm

38-45 cm

Rallidae

Habitual

Comú

Preocupació menor

Té el bec llarg de color vermell. La cara, la gola i el pit, de color gris fosc. Els flancs barrats, l'esquena és de color marró fosc amb ratlles negres. Les plomes són de color blanc sota la cua.

Costums: El seu petit cos li permet caminar entre l'espessa vegetació de ribera sense cap problema i a gran velocitat, per aquest motiu és difícil d'observar-lo. Quan camina de vegades alça la seva cua, i mostra les plomes blanques de sota. Fa vols curts deixant les potes penjant. Si s'ha de moure nedant ho fa amb rapidesa, movent-se d'un costat a l'altre.

Alimentació: Insectes, aranyes, gambetes, crancs, cucs, arrels, llavors i baies.

Curiositats: A causa de la gran quantitat de sons que pot emetre i les seves formes de cantar mai no es pot saber si n'hi ha un o diversos exemplars en el mateix lloc.

Bec d'alena

Avoceta común. *Recurvirostra avosetta*.

Destaca el seu llarg i fi bec de color negre, corbat cap amunt. Té el plomatge de color blanc i negre i el cap amb cucurulla negra que li cobreix els ulls. Les ales són de color negre amb una banda blanca i la resta del cos blanc. Les potes de color gris blavós.

Costums: S'alimenta en aigües poc profundes movent el cap d'un costat a l'altre per fer passar l'aigua a través del seu bec entreobert i així poder atrapar el que hi ha a l'aigua. També pot nedar en aigües més profundes. Descansen sobre una sola pota, mantenint l'altra arronsada sota el plomatge i també s'asseuen sovint a terra sobre els tarsos. Té preferència per llocs fangosos, aiguamolls litorals, estuaris, illetes i llims.

Alimentació: S'alimenta sobretot de matèria animal formada per minúsculs insectes, larves, mol·luscs, crustacis, cucs.

Curiositats: El seu comportament en època d'aparellament és una barreja d'agressivitat aparent i postures estranyes, com ara posar el cap sota l'ala, llençar objectes que recull amb el bec, o aixecar una pota i després l'altra. Aquest comportament el fan en grup i totes alhora.

42-46 cm

67-77 cm

Recurvirostrida

Ocasional

Puntual

Vulnerable

Cames llargues

Cigüeñuela común. *Himantopus himantopus*.

Au de formes gràcils i primes. De color blanc la part davantera i negre que li cobreix la meitat superior del cap i tota l'esquena incloses les ales. Amb llargues potes vermelles i el bec llarg i negre.

Costums: És una au migradora. Arriba fins a nosaltres durant el mes d'abril en grups que més tard se separen per parelles. Sol defensar el seu niu, que fa a terra amb unes poques branquetes i pedres. Normalment recorre les ribes dels rius i llacunes buscant menjar, introduint el seu llarg bec entre els llims.

Alimentació: Cucs, mol·luscos, insectes i larves.

Curiositats: El seu nom és molt il·lustratiu en diversos idiomes; en català camallarg indica les seves llargues potes, en castellà cigüeñuela, per la seva semblança amb la cigonya; en italià il cabaliere, pel seu plomatge semblant a un frack; en anglès stilt, que vol dir xanques; en francès pilotis, que vol dir pilars, també en referència a les seves llargues cames.

33-36 cm

67-83 cm

Recurvirostrida

Estival

Comú

Preocupació menor

Teixidor

Pájaro moscón. *Remiz pendulinus*.

Petita au de mida menor que un pardal. Té una màscara negra que li cobreix els ulls i la resta del cap és gris cendra, així com el pit i el ventre. L'esquena és de color marró vermellós. Les plomes de les ales són de color gris fosc gairebé negre amb bandes més clares. Les potes i el bec són de color gris metàl·lic. El bec és molt punxegut gairebé cilíndric.

Costums: Fora de l'època de cria podem veure-la en grups movent-se d'arbre en arbre mentre emeten el seu planyívol cant, un xiulet agut i malenconiós. Durant l'època de cria se separen per parelles i construeixen el seu niu utilitzant les llavors en forma de cotó dels pollancre i àlbers. Fan un dels nius més treballats i cridaners de l'ornitofauna peninsular. El niu és una bossa cotonosa amb una entrada tubular a la part superior.

Alimentació: Insectes, aranyes i llavors.

Curiositats: El mascle de l'espècie pot arribar a començar a construir diversos nius alhora, és la femella la que tria el definitiu i llavors els dos ho acaben de construir. El niu és flexible i quan hi ha ous, polls o els adults a dins, aquest es tanca per aprofitar millor la calor i impedir l'entrada d'intrusos.

11 cm

16-17 cm

Remizidae

Resident
tot l'any

Comú

Vulnerable

Becadell comú

Agachadiza común. *Gallinago gallinago*.

25-27 cm

44-47 cm

Scolopacidae

Hivernal

Comú

En declivi

Plomatge de color marró amb ratlles blanques, molt mimètic. El bec és llarg i recte. Té diverses línies blanques que li recorren el cap en horitzontal. Les potes són de color groc brut. La seva cua té forma arrodonida. El coll i el pit són bruns amb taques més fosques i els flancs molt pàl·lids, gairebé blancs amb ratlles de color marró.

Costums: Viu en zones inundades, com ara aiguamolls o deltes, llocs amb abundant vegetació on pugui passar desapercebuda. Roman immòbil durant el dia, posada a terra entre la vegetació. Els seus hàbits són crepusculars, encara que també pot ser activa de dia, especialment amb temps molt ennuvolat i humit. Quan aixeca el vol fa un cant grinyolant. El batre d'ales és ràpid i aviat descendeix a un nou lloc.

Alimentació: Cucs, escarabats d'aigua, larves de mosquits, caragols, cotxinilles i llavors.

Curiositats: En època d'aparellament aquesta au produeix un ressonant i vibrant brunzit, no té res a veure amb la seva veu. Quan el mascle es llança en picat en un angle de 45 graus, amb la cua desplegada, les dues plomes exteriors de la cua vibren amb l'aire, produint el so mecànicament.

Gamba roja vulgar

Archibebe común. *Tringa totanus*.

Au de llargues potes i bec, amb una figura molt estilitzada. Les potes són d'un color vermellós, de vegades ataronjat. El bec és més o menys del mateix color, amb la punta negra. El seu cos és de color marró clapejat de blanc, amb el ventre blanc també clapat.

Costums: Caràcter tímid, solitari i fugisser. Quan s'aproxima algun possible perill a una distància d'uns 25 metres, roman alerta immòbil fins que sobtadament comença el vol acompanyat amb el crit d'alarma. Sempre segueix la línia de la riba, picant en el llim, bé a la superfície o clavant el bec en el mateix fang a una petita profunditat.

Alimentació: Insectes, petits mol·luscs i cucs.

Curiositats: Sol construir el seu niu entre la vegetació més alta i espessa. Per arribar fins al niu per terra construeix un túnel entre la vegetació enllaçant les plantes a la part superior.

24-27 cm

47-53 cm

Scolopacidae

Habitual

Comú

En perill

Polit Cantaire

Zarapito trinador. *Numenius phaeopus*.

40-42 cm

76-89 cm

Scolopacidae

Migració

Puntual

Segura

És una au de gran grandària, de fet és la major dels limícoles. El seu plomatge és un escatat marró i blanc amb els extrems de les ales negres. Té una característica que els fa inconfusible: el seu llarg i corbat bec, encara que més petit que el del seu parent el becut. Les seves potes són de color gris blavenc i pot observar-se una cella blanca més o menys marcada.

Costums: Es pot veure en solitari o en petits grups, en els passos migratoris des del nord d'Europa fins a Àfrica. Aquesta espècie no cria en la península Ibèrica. En el port podem veure exemplars a la vora del riu. Pot descobrir-se en vol a causa del cant que emet.

Alimentació: S'alimenta de crustacis, mol·luscs i cucs, així com insectes i fruits.

Curiositats: El bec d'aquesta espècie va creixent amb l'edat de l'individu, d'aquesta manera podem observar com els joves tenen el bec més curt que els adults.

Xivita

Andarríos grande. *Tringa ochropus*.

Es tracta d'una au limícola de grandària mitjana, figura estilitzada, amb potes, de color grisenc fosc, que no són molt llargues i amb prou feina sobresurten de la cua en vol. La coloració és bastant fosca en l'esquena, en marcat contrast amb la gola i les zones del ventre, de color blanc. Presenta un límit nítid entre el pit fosc i el ventre blanc. Té una cella blanca, que és curta i solament s'estén entre el bec i l'ull.

Costums: és una au nerviosa, a la qual, normalment, no es descobreix fins que alça el vol. Quan està parat sol realitzar un continu moviment de balanceig de la cua.

Alimentació: Gran varietat d'invertebrats aquàtics i terrestres, que atrapa en les ribes i en l'aigua, ocasionalment també petits peixos.

Curiositats: En el període nupcial s'ha vist a aquestes aus topant-se pit amb pit a terra.

21-24 cm

57-61 cm

Scolopacidae

Estival

Puntual

Segura

Xivitona

Andarríos chico. *Actitis hypoleucos*.

18-20,5 cm

32-35 cm

Scolopacidae

Estival

Molt comú

En perill

Au de la mida d'una merla. El cap, l'esquena i les ales són de color marró esquitxat de negre igual que el coll. Té una cella blanca per sobre de l'ull. El ventre és blanc, color que li arriba fins a les espatlles, just per sota de l'ala. Té les potes grises en algunes ocasions amb certa tonalitat groguenca. En vol presenta clarament una franja alar blanca.

Costums: Té un vol característic, ràpid en semicercle, baten les ales i alternant amb planatges, mentre canta. Es pot veure recorrent les ribes del riu o alguna altra zona d'aigües baixes, buscant menjar. Es mou amb ràpids passos i vola de seguida que veu algun perill. Quan està aturada mou amunt i avall la cua i el cap.

Alimentació: Escarabats, mosques, caragols i cucs.

Curiositats: En l'època de zel el mascle puja a gran alçada sobre la femella i es llança en picat per caure davant d'ella, estén la cua i es passeja davant de la femella.

Mussol comú

Mochuelo común. *Athene noctua*.

21-23 cm

51-54 cm

Strigidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Au una mica més petita que un colom. El cap és prominent, amb els ulls grans de color groc, sobre els ulls una línia blanca que li confereix una mena de màscara al voltant de la cara. És de color marró esquitxat de blanc per tot el cos, el ventre més clar. Les potes tenen un plomissol blanc i les urpes fortes. El bec és ganxut de color gris groguenc. La cua és curta i les ales arrodonides en vol.

Costums: Es pot veure al vespre posat en branques o pals de la llum, esperant que alguna possible presa es mogui dins del seu camp d'acció. Sol emetre diferents cants segons el seu estat d'ànim o situació. És una au de camp obert, en camps de conreu i altres zones properes a l'home. Quan veu algun perill o presa pren mesures movent el cap de forma circular.

Alimentació: Ratolins, musaranyes, insectes, sargantanes.

Curiositats: El seu nom científic *Athene* ve de la deessa grega Atenea, ja que simbolitzava l'auxili aportat per l'esperit de la força bruta i el valor personal dels herois. Per això, és considerada en el món grec, sobretot a Atenes, la seva ciutat a la qual havia donat el seu nom, com la deessa de la raó i la saviesa.

Xot

Autillo. *Otus scops*.

19-20 cm

50-54 cm

Strigidae

Ocasional

Comú

Vulnerable

És la més petita de les aus nocturnes de la península Ibèrica, de la mida d'un tord. És de color grisenc amb taques negres que poden semblar les esquerdes d'un arbre. De fet, el seu plomatge és totalment críptic. Al cap, presenta dues plomes en forma de banyes que pot baixar tot deixant el cap completament rodó.

Costums: Té un territori molt marcat i a partir del mes de març comença a cantar per trobar parella i, més tard, per indicar la seva presència. Té un vol ràpid i directe. Habita en terrenys arbrats amb espais oberts al seu voltant, no és rar trobar-lo en parcs i jardins dels pobles i ciutats.

Alimentació: Insectes.

Curiositats: Si a les nits d'estiu imites el seu cant, és possible que la curiositat porti a l'au a pocs metres de l'imitador.

Mosquiter comú

Mosquitero común.
Phylloscopus collybita.

Petita au molt més menuda que un pardal. El seu plomatge és gris verdós, en alguns individus el verd és més accentuat. Té per sobre de l'ull una línia blanquinosa en forma de cella. El pit i les parts inferiors són de color clar. Té les potes de color vermellós marró i el bec, negre.

Costums: Es pot veure a la vora del riu posada en la vegetació i realitzant curts vols a la recerca d'algun insecte volador per tornar a posar-se sobre la mateixa branca, d'aquesta manera va recorrent el seu territori que en moltes ocasions és compartit amb d'altres de la seva mateixa espècie. A l'hivern la població és més gran a causa que els mosquiteres del nord i centre d'Europa passen aquí aquesta època de l'any.

Alimentació: Insectes voladors, com ara mosques, mosquits i efímeres.

Curiositats: El mosquiter comú només es pot diferenciar del mosquiter de passa pel seu cant, el d'aquest últim més llarg i melodiós.

10-11 cm

15-21 cm

Sylviidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Vulnerable

Bitxac comú

Tarabilla común. *Saxicola torquatus*.

13 cm

18-21 cm

Turdidae

Resident
tot l'any

Comú

Vulnerable

Au un mica més petita que un pit-roig i igual que aquesta: rabassuda gairebé sense coll. El cap és de color negre en la seva totalitat. L'esquena és bruna fosca amb algunes línies més fosques. Sobre les ales té una marca alar molt visible de color blanc. El pit és de color vermell ataronjat i a sobre hi té un collaret blanc. Les potes i el bec són de color negres. Té la cua molt curta. La femella és de color marró clar.

Costums: Gairebé sempre està posada a sobre d'alguna tanca o cable a baixa alçada al descobert, des d'on observa el seu voltant per capturar-ne l'aliment. El seu cant més sentit és un repetitiu espetec que realitza mentre puja i baixa el seu cos flexionat les potes. Els vols curts indiquen que està caçant i sempre utilitza els mateixos posadors.

Alimentació: Insectes, aranyes i cucs.

Curiositats: El seu nom és l'onomatopeia del seu cant més comú: "bi-txac". Encara que també se l'anomena "cagamànecs" a causa de la seva afició de posar-se en els mànecs de les eines de camp quan es deixen clavades a terra i en moltes ocasions hi diposita la seva defecació.

Cotxa blava

Ruiseñor pechiazul. *Luscinia svecica*.

14 cm

20-22,5 cm

Turdidae

Hivernalt

Comú

Segura

Au de la mida del pit-roig, encara que una mica més estilitzada. Els individus que arriben fins al port de Tarragona solen fer-ho a l'hivern i el plomatge és una mica més apagat que en època de zel. La gola i el pit són de colors blaus i, immediatament a sota, té una taca de color taronja de vegades amb una línia negra entre aquests dos colors. Te la cella blanca ben marcada. El cap, l'esquena i les ales són de color marró grisenc. La cua és vermella amb les puntes negres. El bec és fi i fosc. Les potes són marrons amb dits negres. La femella té colors més apagats.

Costums: Au molt fugissera que roman gairebé sempre amagada entre la vegetació. Recorre constantment el seu territori a la recerca de menjar, i surt de tant en tant a algun espai obert no molt llunyà a l'espessor. Mou la cua amunt i avall i de vegades també de banda a banda.

Curiositats: Aquesta au passa l'hiverna la costa en aiguamolls i zones de cultiu, però quan arriba l'època de cria puja fins a les muntanyes, de vegades a alçades superiors als 2.000m on fa el seu niu i tira la seva prole endavant.

Merla

Mirlo común. *Turdus merula*.

És una mica més gran que un estornell. El mascle és totalment negre amb el bec groc ataronjat. Té un anell ocular groguenc, les potes negres i la cua gaire bé sempre alçada. La femella és de color marró.

Costums: Camina per terra sempre disposada a furgar per buscar el seu aliment. Aixeca pedres amb el seu bec i qual-sevol altre objecte que pugui tenir a sota algun cuc. Sol ser bastant confiada i només aixeca el vol si, al seu entendre, veu que la distància és molt curta. El cant és molt musical i amb un gran poder de propagació. Són aus molt territorials.

Alimentació: cucs, insectes, larves, fruits i baies.

Curiositats: Quan es veu sorpresa emet un cant d'alarma que, a més de servir d'avís a altres de la seva espècie, també pretén espantar el depredador.

24-25 cm

34-39 cm

Turdidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Rossinyol

Ruiseñor común. *Luscinia megarhynchos*.

16,5 cm

23-26 cm

Turdidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Au de la mida d'un pardal. Té un color uniforme marró canyella que no fa honor al seu cant. La cua és rogenca; el pit i el ventre, marró clar; i sota la cua és de color blanc brut. El bec és fi i curt, les potes vermelloses i té un anell ocular blanc.

Costums: Arriba a la primavera fent evident la seva presència durant els primers dies cantant sense parar durant el dia i la nit. Roman oculta entre la vegetació i és molt territorial. Els cants els realitza per trobar parella i és una exhibició on venç la que més potència té segons la femella.

Alimentació: Insectes, aràcnids i baies.

Curiositats: El seu cant és la nota identificativa de l'espècie. Quan canta mai repeteix la mateixa seqüència de sons. Cada tres segons de silenci aproximadament emet una sèrie de sons totalment diferent als anteriors en ordre, musicalitat i xiulets.

Puput

Abubilla. *Upupa epops*.

27 cm

44-48 cm

Upupidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Una mica més petit que una tórtora. Es distingeix clarament per la cresta que té damunt del cap, que desplega quan hi ha algun perill proper o vol cridar l'atenció. La major part del seu cos és d'un color marró ataronjat. Les ales, arrodonides en vol, són de color negre amb taques blanques molt destacades de forma barrada. Té les potes relativament llargues, així com el bec que, a més, és corbat cap avall. La cua és negra a la seva punta i blanca a l'inici.

Costums: Se'l pot veure introduint el llarg bec sota terra. El seu cant és un repetitiu "put put put" semblant al d'un cucut. Nidifica en forats d'arbres i parets. Una part de la població migra després de la cria, però alguns individus es queden a passar l'hivern amb nosaltres.

Alimentació: Cucs, grills, llagostes i larves.

Curiositats: La puput s'ha guanyat fama de pudenta, però no sempre és així, aquesta au té la capacitat de segregar un líquid pudent per confondre els possibles depredadors.

Àguila calçada

Aguililla calzada. *Hieraaetus pennatus*.

42-51 cm

110-135 cm

Accipitridae

Hivernal

Comú

Vulnerable

És la més petita de les àguiles. Podem diferenciar-la d'altres rapinyaires de la seva mida perquè té plomes des de les potes fins al començament dels dits. Aquesta espècie pot presentar-se amb diferent plomatge segons l'individu. Fase clara: Parts superiors de color marró fosc. Les inferiors són blanques més o menys clares i llistades, el cap lleonat de color clar, estriat. En vol, per sobre és de color marró fosc amb banda clara a cada ala. Per sota de l'ala, de color clar amb les puntes més fosques. Fase fosca: Totalment de color marró xocolata, llevat de les bandes clares de damunt de les ales.

Costums: Vola sempre planejant contínuament i passant molta part del dia en l'aire cercant aliment.

Alimentació: Mamífers, aus, els seus ous, rèptils, llan-gardaixos, batracis, insectes. Al port s'alimenta sobretot de coloms.

Curiositats: Normalment es diu que si es veu una també se n'ha de veure un altra perquè acostumen a volar juntes.

Esparver vulgar

Gavilán común. *Accipiter nisus*.

28-37 cm

60-77 cm

Accipitridae

Ocasional

Puntual

Preocupació menor

Rapinyaire de mida petita, sobretot el mascle. Les ales són curtes i arrodonides. Té la cua llarga. El mascle té l'esquena de color pissarra fosc i al pit, línies horitzontals fosques sobre fons blanc. Té la cella blanca ben marcada sobre els ulls. Les potes i els ulls són de color groc.

Costums: Sol ser una au de bosc, per aquest motiu en les instal·lacions portuàries es pot veure en època de migració i per la gran quantitat d'aliment que hi troba. Sol perseguir les seves preses en un vol ràpid.

Alimentació: Quasi exclusivament ocells, des de les merles fins a les mallerengues i, ocasionalment, talps, ratolins, llorigons i insectes.

Curiositats: El mascle d'aquesta espècie és molt més petit que la femella, que és el doble en centímetres i pes. Per aquest motiu les preses del mascle la componen espècies diferents a les de la femella.

Ànec blanc

Tarro blanco. *Tadorna tadorna*.

Ànec de gran envergadura, de colors blanc, negre i marró vermellós. El mascle i la femella són iguals llevat de la protuberància vermella característica del mascle. Les potes i el bec són de color vermell.

Costums: Es pot veure a platges sorrenques, estuaris, dunes i també prats situats sobre penya-segats marins, així com llacunes interiors. A terra es mou amb més facilitat que d'altres ànecs, a causa que les seves potes són més llargues que la resta d'ànecs.

Alimentació: La major part de la dieta d'aquest ànec està formada per mol·luscs, petits crustacis, crancs de sorra, puces, petits peixos i, insectes i cucs de sorra i matèria vegetal.

Curiositats: Perden totes les plomes de les ales a la vegada quan muden, i no poden volar fins que els hi creixen de nou.

58-71 cm

100-133 cm

Anatidae

Ocasional

Puntual

Propera a l'amenaça

Collverd

Ánade real. *Anas platyrhynchos*.

El mascle i la femella són molt diferents. El mascle presenta un color verd tornassolat que vira a blau segons li dóna la llum del sol, collaret blanc i flancs bruns que van canviant a gris i blanc quan arriba al pit. El bec presenta un color groguenc i les plomes de les ales, anomenades mirall, són de color blau. La femella és de color marró fosc amb taques negres.

Costums: Es pot veure en ambients molt diversos, des de llacunes i aiguamolls a parcs de pobles i ciutats. Sol reunir-se amb altres espècies d'ànecs. Els dormidors poden estar molt lluny de la zona d'alimentació.

Alimentació: S'alimenten principalment de llavors i brots de plantes aquàtiques, encara que també menja insectes, sobretot escarabats d'aigua i larves que troba a l'aigua. En estuaris i platges menja molts mol·luscs, crustacis, cucs, cucs de terra, granotes i capgrossos.

Curiositat: Aquest ànec és capaç d'aparellar-se amb ànecs de granja amb els que s'hibrida i això el converteix, en alguns casos, en sedentari, és a dir, es queda a la granja al costat dels ànecs criats en captivitat.

50-60 cm

81-90 cm

Anatidae

Ocasional

Puntual

Preocupació menor

Falciot negre

Vencejo común. *Apus apus*.

17 cm

45 cm

Apodidae

Estival

Molt comú

Preocupació menor

És més gran que una oreneta. Té el plomatge totalment fosc, gairebé negre, exceptuant la barbeta i la base del bec, que són de color blanc. Les ales són estretes i en forma de dalla i la cua és forcada. Té les potes molt petites, igual que el bec, encara que quan l'obre mostra una gran boca.

Costums: Passa gairebé tot el dia en vol. Sol acompanyar el vol amb una veu grinyolant que omple l'atmosfera. Nidifica en forats de parets i edificis. És una au migratòria que arriba a la Península al maig i sol anar-se'n després de criar a principis d'agost.

Alimentació: Insectes voladors com ara mosques, mosquits, escarabats i papallones.

Curiositats: Poden dormir en l'aire, ja que té la capacitat de mantenir una part del seu cervell actiu mentre l'altra part dorm.

Bernat pescaire

Garza real. *Ardea cinerea*.

Au de gran envergadura, amb el coll i les potes llargues i el cos estilitzat. Té dues llargues plomes sobre el cap, té una ampla ratlla negra a sobre de l'ull que arriba fins el clatell, incloent el llarg plomall. El cos és gris i blanc a la part davantera. L'espalla és de color negre. Les potes són grisenques i el bec groc.

Costums: Sol ser una au solitària. Només durant la nidificació es pot veure amb altres individus en colònies o en els dormidors. Sol arponar les seves preses gràcies a l'agilitat del seu coll i el seu fort bec.

Alimentació: Inclou pràcticament tot el que pugui atrapar: petits mamífers, aus, rèptils, amfibis, peixos, insectes i, fins i tot vegetals.

Curiositats: Les plomes del seu pit es desintegren formant una pols que l'au fa servir de per netejar el seu plomatge.

84-102 cm

155-175 cm

Ardeidae

Habitual

Molt comú

Preocupació menor

Corriol camanegre

Chorlitejo patinegro.
Charadrius alexandrinus.

Una mica més gran que el corriol petit però rabassut, de color sorra vermellosa, amb cap gruixut, que sembla no tenir coll. El bec és fi i negre, igual que les potes. Té una banda negra a la part superior del cap. Línia més o menys fosca des de la comissura del bec fins darrere dels ulls. Té una banda negra a les espatlles.

Costums: Viu en planes properes al mar, on creixen joncs i salicòrnies. És molt nerviós i actiu. Sempre es manté alerta. Fuig corrent a gran velocitat i no remunta el vol fins a l'últim moment. Nidifica al terra, en qualsevol petita depressió on posa els ous gairebé sense material aportat.

Alimentació: Petits mol·luscs, crustacis i mosques d'aigua.

Curiositats: Els seus nius han estat situats en moltes ocasions aprofitant les petjades que ha deixat alguna persona en caminar sobre la terra.

15-17 cm

42-45 cm

Charadriidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Corriol petit

Chorlitejo chico. *Charadrius dubius*.

Petita au de la mida d'un pardal, amb potes llargues de color groc brut. Té el cap de color blanc i marró, aquest últim color es repeteix a l'esquena i les ales. El pit és blanc. Al cap es distingeix una franja negra que va des del front cap als ulls. Collar de color negre al coll. Té un anell ocular groc.

Costums: Sol buscar el seu aliment en els llims i sorres de la platja, a la vora de rius i aiguamolls, que recorre movent les potes a gran velocitat. Canta amb un xiulet curt i repetitiu que li serveix per comunicar algun perill o per indicar la seva ubicació als polls. Nidifica al port de Tarragona.

Alimentació: S'alimenta d'insectes, larves, petits escarabats d'aigua, aràcnids i mol·luscs.

Curiositats: Si veu que el seu niu està en perill per algun depredador o persona, fingeix estar ferit, doblgant l'ala com si estigués trencada i piulant llastimosament. D'aquesta manera atreu l'atenció del depredador que s'allunya del niu i pretén atrapar l'au adulta. Quan el té a prop l'adult emprèn el vol.

15,5-18 cm

67-77 cm

Charadriidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Colom roquer

Paloma bravía. *Columba livia*.

31-34 cm

63-70 cm

Columbidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Té un plomatge gris blavós brut, més clar a l'esquena i tornassolat amb tons verds i violacis als costats del coll. Té el carpó blanc i en les ales dues franges de color negre. Per sota té aixelles de color blanc. El bec és gris amb la base blanca; les potes i els peus són vermells. Els plomatges d'altres colors són fruit de la manipulació que ha tingut l'espècie per part de l'home.

Costums: Els coloms del port són majoritàriament coloms domèstics, tot i que molts conserven el plomatge original del colom roquer. Se'l pot veure a terra buscant gra caigut dels camions. Nidifica a qualsevol forat o base, i cria durant tot l'any.

Alimentació: Grans i llavors.

Curiositats: L'enorme capacitat que tenen els coloms de tornar i trobar el seu lloc d'origen va ser observat des d'antic i utilitzat per l'home per enviar missatges a grans distàncies, podent recórrer fins a 700km sense descansar.

Tórtora

Tórtola europea. *Streptopelia turtur*.

Més petita que la tórtora turca. El cos és de color bru rosat amb les ales de color marró ataronjat amb taques negres. Al coll hi té una gran taca blanca creuada per línies de color negre. La cua és fosca amb les puntes blanques. El bec és negre i les potes vermelloses.

Costums: Au de bosc, encara que es pot veure també en espais oberts propers a aquest. El seu vol és ràpid i directe, amb esquivaments en l'aire si veu algun possible perill. El seu territori s'ha reduït a causa de l'arribada de la tórtora turca.

Alimentació: Llavors, gra, fruits petits i baies.

Curiositats: La tórtora europea alimenta els seus pollets amb l'anomenada llet de colom, que és una pasta líquida blanca que s'obté de les llavors mig digerides barrejada amb saliva i aigua.

26-28 cm

47-53 cm

Columbidae

Ocasional

Puntual

Preocupació menor

Tórtora turca

Tórtola turca. *Streptopelia decaocto*.

31-33 cm

47-55 cm

Columbidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Més petita que el colom roquer. De color marró terrós clar i amb un anell negre al coll. Té les plomes de l'extrem de les ales de color negre. El bec és negre i les potes vermelloses. En vol, la cua per la seva part inferior és blanca i al final, negra.

Costums: Es pot veure en ambients molt diferents, des dels més urbans fins a zones boscoses properes a camps de conreu. Pot criar diverses vegades l'any en nius que en algunes ocasions amb prou feines poden mantenir els ous.

Alimentació: Llavors, gra i fruits.

Curiositats: Aquesta espècie és la que de forma natural ha colonitzat més territori en l'últim segle. Procedent d'Àsia, va arribar fins a la península Ibèrica a finals de la dècada dels 70 del segle passat.

Tudó

Paloma torcaz. *Columba palumbus*.

De major grandària que el colom roquer o domèstic. El cap i el coll són grisos tornassolat que vira a verd o porpra. Té una taca blanca als costats del coll. El dors i les ales són de color bru grisenc, amb una franja alar blanca. El pit és gris amb tons vermellorsos més o menys evidents. La cua és gris amb la punta negra.

Costums: Fins fa pocs anys era una au exclusivament de bosc, però la gran proliferació de l'espècie ha possibilitat la colonització de pobles i ciutats. Sol cantar posada en alguna branca prominent. Fa un niu entre la vegetació frondosa on pon dos ous. Pot criar diverses vegades l'any.

Alimentació: Gra, glans, fruits silvestres i llavors.

Curiositats: A diferència de la major part d'aus, aquest colom quan beu no aixeca el cap per empassar l'aigua, sinó que succiona l'aigua amb prou força com per poder empassar-la.

40-42 cm

75-80 cm

Columbidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Garsa

Urraca. *Pica pica*.

Petit còrvid de la mida d'un colom, però més estilitzat. El cap i la espatlla són de color negre. El ventre és blanc, igual que la part superior de les ales, que en vol formen un cercle semitancat. El bec és gruixut de color negre igual que les potes. La major part de les seves plomes negres són tornassolades, que viren a blau o verd segons els hi arriba el sol. La cua és llarga i negra.

Costums: Se la pot veure en grup, sobretot quan hi ha algun rapinyaire o depredador rondant pel territori. Fan grans nius amb branques i fang en forma de bola. En moltes ocasions se la considera la veu d'alarma del bosc.

Alimentació: És una espècie omnívora, que menja des de llavors i baies fins a ous, polls, carronya i insectes.

Curiositats: La població de garsa, que en alguns casos pot ser molt abundant, és regulada per una altra au, el cucut reial, que té predilecció per posar els ous al niu d'aquesta. Quan surt el poll del cucut reial llença del niu la resta d'ous i es queda ell tot sol, controlant el nombre de garses.

40-51 cm

52-60 cm

Corvidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Falcó pelegrí

Halcón peregrino. *Falco peregrinus*.

Les seves ales són llargues i punxegudes. La cua és llarga. El mascle té l'esquena gris pissarra. Les parts inferiors tenen taques que formen línies horitzontals. Té grans bigotis negres. Els seus ulls són negres i les potes grogues. La femella és més gran.

Costums: En vol alterna ràpids aletejos i llargs planatges. Sol llançar-se en picat, amb les ales plegades al costat del cos, des de més altura que altres espècies de falcons. Passa gran part del dia posat mantenint-se sobre una pota, amb l'altra recollida o totalment oculta en el plomatge.

Alimentació: Aus caçades al vol, sobretot coloms, conills i altres mamífers.

Curiositats: La retina dels ulls d'un falcó té un poder de resolució d'objectes distants dues vegades més agut que el de la retina humana, tot i que en visió lateral, cap amunt i aval, la seva visió és vuit vegades la de l'home.

31-51 cm

89-113 cm

Falconidae

Resident
tot l'any

Comú

Propera a
l'amenaça

Verdum

Verderón común. *Carduelis chloris*.

15 cm

24,5-27,5 cm

Fringillidae

Resident
de tot l'any

Comú

Vulnerable

Una mica més gran que un pardal. El cap és prominent i el bec, gruixut. La major part del plomatge és de color verd, tret de les galtes que són de color gris. Les espatlles són grogues i les plomes de les ales, negres i grogues. Els exemplars adults presenten una banda negra als ulls. La cua és negra amb plomes exteriors grogues. Al final de l'esquena i abans de la cua el plomatge és de color groc.

Costums: Se'l pot veure cantant a les branques dels arbres o en vol. Li agraden les zones enjardinades i properes a l'home. Es mou en grups i es passa gran part del dia alimentant-se, ja que és molt voraç. Els individus de la Península solen quedar-se tot l'any, a diferència dels del centre i nord d'Europa que realitzen migracions que depenen en gran mesura de la climatologia.

Alimentació: Grans i llavors.

Curiositats: Durant la cria i com que realitzen dos o tres postes el mateix any, la femella deixa d'alimentar els polls i només ho fa el mascle, mentre la femella es dedica a posar els ous de la següent pollada.

Oreneta cuablanca

Avión común. Delichon urbicum.

14 cm

28 cm

Hirundinidae

Estival

Molt comú

Preocupació menor

De la mida d'una oreneta comú. Es confon moltes vegades amb l'oreneta comuna per la seva semblança, però si ens fixem en detall podem comprovar que hi ha moltes diferències. L'avió comú és de color negre i blanc sense la taca vermella de la gola identificativa de l'oreneta. L'esquena de l'oreneta és totalment negra exceptuant la part que queda immediatament damunt de la cua, que és de color blanc. La gola el pit i el ventre de color blanc. La cua és curta en forma de falca.

Costums: És una au que es pot veure lligada als ambient humanitzats. Pot nidificar en cases, ponts o altres edificacions. Crea colònies molt sorolloses on podem observar com els adults entren i surten dels seus nius constantment. Els nius són uns bols fets de fang situats sota lleixes. Es pot veure durant la primavera i l'estiu.

Alimentació: Insectes voladors.

Curiositats: Després de criar tornen a l'Àfrica i a l'any següent poden tornar a criar fins i tot al mateix niu de l'any anterior.

Oreneta vulgar

Golondrina común. *Hirundo rustica*.

Una mica menor que un pardal, de color negre i blanc i amb la cua forçada. Té el pit i el ventre blancs; la gola i el front, de color vermell. L'esquena i les ales són negres amb reflexos blaus. Té un petit bec i les potes curtes.

Costums: Au migradora que arriba a la Península pels volts de febrer i marxa a l'agosto setembre cap a l'Àfrica. Sol volar en grup i caça en l'aire. Fa nius de fang que penja sota les teules d'una casa o una lleixa. Es pot veure amb facilitat com després de deixar el niu, els polls són alimentats pels pares que segueixen donant-los el menjar en branques d'arbres o cables elèctrics.

Alimentació: Petits insectes voladors.

Curiositats: Solen niar any rere any en el mateix niu, recuperant-lo si cal. Si algú destrossa el seu niu i deixa una petita part tornarà a construir-lo, però sin o en deixa rastre, l'oreneta rebutjarà aquest lloc prefer-ne un de nouen un altre indret.

18 cm

33 cm

Hirundinidae

Estival

Molt comú

Preocupació menor

Cuereta blanca

Lavandera blanca. *Motacilla alba*.

Té la mida d'un pardal. És de color blanc, negre i gris. Té un capilot negre sobre el cap, la carablanca i la gola i el pit, negres. L'esquena és gris i les ales negres amb taques blanques. Té la cua llarga de color gris amb dues plomes blanques als extrems. El bec és fi de color negre, igual que les potes.

Costums: Es mou a prop de la vora de l'aigua o bé als camps llaurats buscant insectes. Remunta el vol cantant i fent un moviment ondulatori. Fa el seu niu en forats de tot tipus. Mou constantment la cua amunt i avall. Camina, en els seus desplaçaments per terra, amb ràpids moviments de les potes.

Alimentació: Insectes, larves i, de vegades, llavors.

Curiositats: D'aquesta mateixa espècie existeixen onze varietats. Cadascuna d'elles té una distribució dels colors al seu cos diferent. La varietat de la Península és la descrita anteriorment.

18 cm

28 cm

Motacillidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Titella

Bisbita comun. *Anthus pratensis*.

Té les parts superiors olivàcies i molt ratllades de negre. A la cua hi destaquen les plomes exteriors de color blanques. Les parts inferiors són blanques tacades de color terrós i estan molt ratllades amb curtes línies longitudinals, de vegades més aviat són com un clapejat que arriben fins molt avall del pit i els flancs. Les potes són de color marró clar i en els peus destaca una ungla molt llarga en el dit posterior. El bec és fi i de color marró, una mica més pàl·lida la base. El dors és de color bru ratllat de negre.

Costums: Es pot veure en espais oberts amb vegetació a terra. Quan alça el vol sol cantar amb una veu d'alarma. Nia a terra sota algun matoll que li serveix per cobrir el niu i no ser descobert.

Alimentació: Mosques, mosquits i escarabats.

Curiositats: Es mou entre el bestiar i s'ha acostumat al so de les esquelles, per aquest motiu fa molts anys alguns pastors es posaven un esquello i sortien a la nit a agafar-les amb les mans.

15 cm

24 cm

Motacillidae

Resident
tot l'any

Comú

Segura

Papamosques gris

Papamoscas gris.
Muscícapa striata.

Té la mida d'un pit-roig, però amb el cos més estilitzat. L'esquena és gris cendra i les ales són negres amb algunes plomes blanques més o menys marcades segons l'individu. El cap és de color gris ratllat de negre. Les potes i el bec són negres. El pit i el ventre són blancs tacats. L'ull és gran i negre.

Costums: Arriba fins a nosaltres durant els mesos d'abril i maig per nidificar. Es pot veure en les zones on la vegetació li permet romandre a mitja alçada atenta als insectes que hi ha al seu voltant. Fa vols curts per capturar l'aliment i torna de seguida a la branca. Sol emetre un espetec amb el bec molt particular i identificatiu de l'espècie.

Alimentació: Sobretot insectes voladors com ara mosques i papallones.

Curiositats: En moltes ocasions, i atesa l'aproximació que practica aquesta au amb l'ésser humà i les seves construccions, se'n pot provocar la nidificació en un lloc concret si posem uns trossos de molsa en algun lloc protegit de la intempèrie.

14-15 cm

23-25,5 cm

Muscicapidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Corb marí emplomallat

Cormorán moñudo.

Phalacrocorax aristotelis.

És una mica més petit que el corb marí comú, de plomatge completament negre i un monyo prominent al cap. Les potes i el bec són de color negre.

Costums: Nidifica a les costes sobretot del nord de la Península. Crien en colònies, generalment en lleixes de penya-segats. Hi ha una gran lluita entre els mascles de les diferents parelles per escollir el lloc més protegit, no només de les inclemències atmosfèriques, si nó també a cobert de depredadors d'ous i polls.

Alimentació: Peixos de tot tipus.

Curiositats: El corb marí és un dels millors bussejadors de la família dels corbs marins, arribant fins a profunditats de 45m i se submergeix durant 40 o més segons.

65-80 cm

90-105 cm

Phalacrocoracidae

Ocasional

Puntual

Vulnerable

Cabusó emplomallat

Somormujo lavanco.

Podiceps cristatus.

Té un monyo doble al cap, el bec és llarg i afilat. El coll llarg i de color blanc a la part davantera i gris bru al darrere. El cap està adornat per plomes vermelloses que viren a negre des de les galtes fins al coll. A l'hivern el seu plomatge és gris i blanc.

Costums: Fora de l'aigua, és pesat i poc destre. Per volar ha de córrer abans sobre l'aigua per tal d'adquirir velocitat progressivament. El seu niu és una espècie de plataforma que construeix a l'aigua.

Alimentació: Peixos, mol·luscs, algues, herbes i altres matèries vegetals com llavors.

Curiositats: Aquesta au té un ritual d'aparellament que consisteix fonamentalment en el fet que el mascle i la femella s'enfronten un davant l'altre amb el coll ben estirat verticalment amb totes les plomes ornamentals del cap eriçades així com les de la gola. Mouen el cap d'un costat a un altre amb intervals de balanceig lent els dos al mateix temps. La cerimònia inclou també que cada ocell agafa plantes amb el bec i ofereixen les herbes recollides.

46-51 cm

85-90 cm

Podicipedidae

Migració

Puntual

Propera a l'amenaça

Cabusset

Zampullín común. *Tachybaptus ruficollis*.

25-29 cm

40-45 cm

Podicipedidae

Hivernal

Molt comú

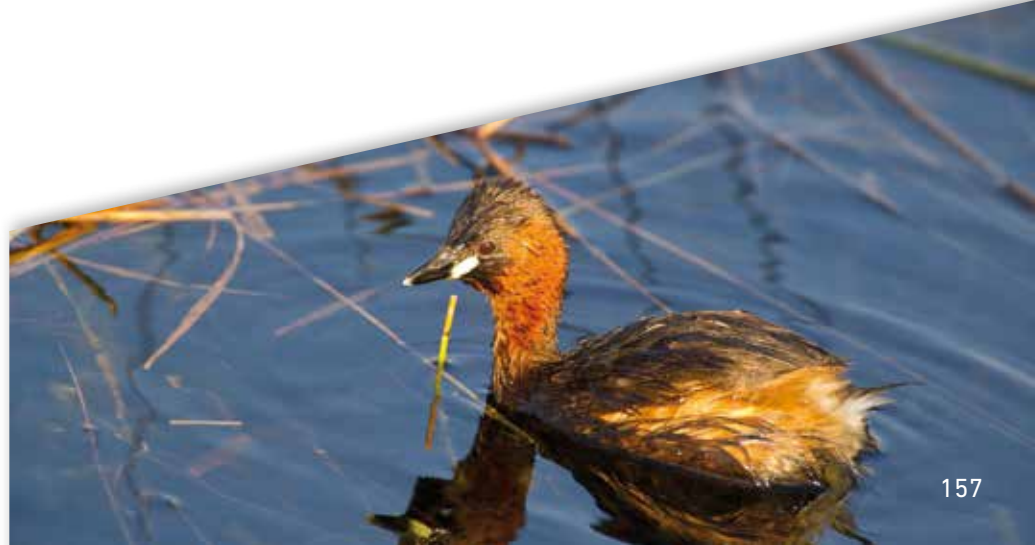
Propera a l'amenaça

És el més petit dels cabussos ibèrics, amb el dors marró fosc, el pit, la gola i les galtes vermelloses i una petita taca clara a la cara des del final del bec fins a sota de l'ull. La femella és igual però amb colors més apagats.

Costums: Té un vol ras i recte. La seva veu és molt aguda i renillant. Pot viure en llacs, llacunes, rius i, fins i tot, s'ha vist en aigües costaneres. En algunes ocasions utilitza les basses de reg per nidificar. Es capbussa constantment a l'aigua per buscar menjar o per fugir.

Alimentació: S'alimenta de petits peixos, larves d'insectes i mol·luscs.

Curiositats: Aquesta petita au construeix un niu flotant on col·loca els seus ous a la mercè dels moviments de l'aigua. Els polls pugen als lloms dels seus pares quan es troben en perill.

Pardal comú

Gorrión común. *Passer domesticus*.

És una mica més gran que un pit-roig. El mascle té la part superior del cap gris fosc, per sota i a banda i banda per sobre dels ulls el plomatge és vermellós fosc. Té un antifaç que li cobreix tots dos ulls. Les galtes són blanques i la barbeta és negra, color que li arriba fins al pit, que és de color gris clar. L'esquena i les ales són de color marró terrós amb algunes plomes negres i una franja a l'ala de color blanc. El bec és de color negre en els mascles i més clar en les femelles. La femella és d'un color marró tacat a l'esquena i clar al pit i ventre.

Costums: És l'au més adaptada als ambients humans. Podem veure com nien en cavitats de les parets de qual-sevol edifici. En ocasions s'ha pogut veure com construeixen una gran bola de palla amb diferents orificis per accedir a l'interior.

Alimentació: Grans i llavors, insectes, larves. Dins de les àrees urbanes s'alimenta de restes de menjar.

Curiositats: El pardal comú depèn tant de l'activitat humana que quan un poble és abandonat aquesta au no tarda a desaparèixer també d'aquest lloc.

14-15 cm

21-25,5 cm

Passeridae

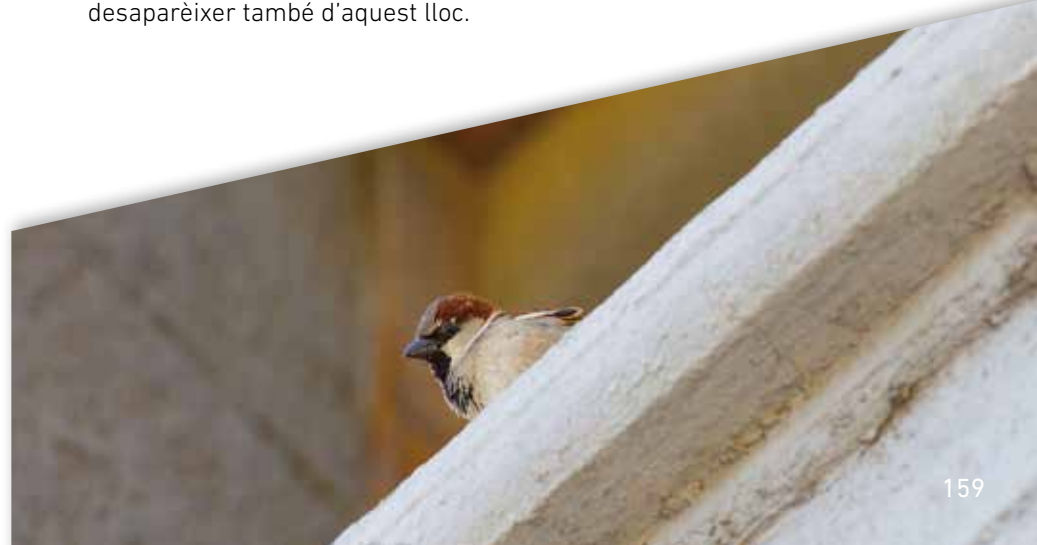
Resident
tot l'any

Molt comú

Propera a
l'amenaça

Territ variant

Correlimos común. *Calidris alpina*..

De color marró clar, amb grans taques de color negre en el dors, però sobretot la seva característica més visible, que ho fa inconfusible amb altres limícoles, és una gran taca negra que ocupa part del baix pit i el ventre i que destaca molt sobre el color blanc de la resta del plomatge.

Costums: Es pot veure en solitari, encara que en els moviments migratoris pot formar grans grups amb altres individus fins i tot d'altres espècies. Recorre les ribes de rius i platges buscant el seu aliment.

Alimentació: Larves i cucs.

Curiositats: Quan aixeca el vol per alguna molèstia, al cap de pocs segons torna exactament al mateix lloc des d'on havia sortit, com si volgués seguir buscant el seu aliment en ordre i sense deixar cap lloc per examinar.

16-20 cm

38-43 cm

Scolopacidae

Hivernal

Puntual

Reduïda

Fumarell carablanc

Fumarel cariblanco.
Chlidonias hybridus.

Les ales són curtes i amples i la cua, curta i poc forcada. En plomatge d'estiu l'adult té el cap negre. L'esquena, incloent el carpó i la cua, són de color gris fosc. El bec i les potes són de color vermell.

Costums: Vol pausat i amb vaivens laterals. És una espècie migradora que es veu sobretot a la tardor, encara que la podem veure també durant l'època de cria, ja que alguns exemplars vénen des del Delta de l'Ebre. Caça les seves preses en l'aire o a la superfície de l'aigua. Es capbussa fent picats.

Alimentació: Libèl·lules, nimfes d'insectes, petits peixos, granotes i capgrossos.

Curiositats: Tot i que durant el dia pot ser un au solitària quan arriba la nit es poden reunir més de dos-cents exemplars per dormir junts.

23-25 cm

70-75 cm

Sternidae

Habitual

Comú

Proper a l'amenaça

Estornell negre

Estornino negro. *Sturnus unicolor*.

Molt semblant al estornell vulgar, però aquest no presenta les pintes de l'anterior. Les seves plomes negres homogènies per tot el cos són molt allargades i llustroses. El bec és de color groc i fi i les potes, vermelloses. A l'hivern es poden veure unes pintes en el plomatge que la fan confondre amb l'estornell vulgar.

Costums: Passa tot l'any a la Península. Sol fer els nius en construccions humanes, i aquests molt prolífics. Es mou en petits grups i van buscant menjar sense parar entre els camps de conreu més o menys propers als llocs on dorm. Utilitza zones altes per llançar el seu cant i fer-se evident en el territori.

Alimentació: Insectes, larves, cucs, mol·luscs i fruits i llavors.

Curiositats: aquesta au pot imitar el cant de moltes espècies i té preferència pel cant de l'oriol o el d'algun rapinyaire com ara el xoriguer, cosa que fa que l'observador es confongui fins al moment en què veu l'au. No es descarta que pugui imitar sons humans o timbres i alarmes.

22-25 cm

43-46 cm

Hieraaetus pennatus

Hivernant

Comú

En perill crític

Estornell vulgar

Estornino pinto. *Sturnus vulgaris*.

Au de la mida d'una merla amb el qual es pot arribar a confondre. Té un plomatge fosc, gairebé negre, amb pintes blanques repartides per tot el cos, més evident en les ales, ja que segueixen la forma d'aquesta. El bec és llarg i afilat de color groc i les potes són vermelloses. El plomatge també té tonalitats liles segons li doni el sol.

Costums: Es poden veure a l'hivern en grans grups acudint als arbres on passaran tota la nit. A les ciutats aquestes concentracions ocasionen un gran problema, per l'enrenou nocturn i la quantitat de defecacions que deixen. S'han acostumat molt bé a les ciutats i edificis humans. Acudeixen al port per alimentar-se atesa la gran quantitat que s'hi acumula.

Alimentació: Insectes, cucs, aranyes, caragols, llimacs, fruits, llavors, arrels, baies, gra i olives.

Curiositats: Les grans bandades que podem veure a l'hivern formen núvols que volen a l'uníson creant figures de tota mena que de vegades arriben a ocultar la llum del sol en espais reduïts. Aquesta sol ser una estratègia per confondre els depredadors que són incapaços de decidir-se per un individu entre els centenars que en formen el núvol.

21-23 cm

38-42 cm

Sturnidae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Tallarol capnegre

Curruca cabecinegra.
Sylvia melanocephala.

Au bastant més petita que un pardal. El seu cos és de color gris cendra. Al cap té una caputxa negra i la gola és completament blanca. Té un anell ocular vermell. Les potes són de color marró i la cua molt llarga de color negre. La femella és d'un color gris homogeni.

Costums: Es pot veure entre la vegetació a baixa altura, sempre amagada i només surt per anar d'un arbust a un altre. Vol ondulant i curt. La seva veu es pot escoltar amb facilitat, ja que de seguida que no se sent segura emet un cant repetitiu que sembla un espetec.

Alimentació: Insectes i caragols, a l'hivern alguna baia.

Curiositats: Aquesta au de només 12 grams de pes és capaç de creuar l'estret de Gibraltar, tenint en compte les seves característiques és tota una gesta, ja que moltes grans aus planadores no ho arriben a aconseguir.

13-14 cm

15-18 cm

Sylviidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Còlit ros

Collalba rubia. *Oenanthe hispanica*.

14'5 cm

25-27 cm

Turdidae

Estival

Comú

Preocupació menor

Au una mica més gran que un pardal. Té un plomatge molt cridaner amb la part superior del cap, el coll i l'esquena de color ataronjat. El ventre és d'aquest mateix to però més clar. Té un antifaç negre igual que les ales. La cua és de color blanc i negre. En vol es pot veure clarament una taca blanca al final de l'esquena just abans de la cua. Les potes i el bec són de color negre. Alguns exemplars presenten la gola de color negre. Les femelles són de colors més apagats.

Costums: Es pot veure al damunt d'alguna roca o branca sempre ben destacada. La seva estada al port va des d'abril fins a l'agost, i es veu en zones de terra amb poca vegetació. Es mou constantment d'un lloc a un altre amb vols curts i se situa sempre en llocs on té bona visibilitat per a la caça.

Alimentació: Insectes, mol·luscs, aranyes i fruits.

Curiositats: Aquesta au quan està espantada mou la cua i colpeja les ales de forma molt contundent. Els seus ous són molt acolorits, ja que són de color blau cel amb taques vermelles.

Cotxa cua-roja

Colirrojo real. *Phoenicurus phoenicurus*.

De la mida d'un pit-roig, té el pit vermell així com totes les parts inferiors. L'espatlla és de color gris. La cara, des dels ulls fins a la gola, són negres amb una fina línia blanca entre el gris de la part superior del cap i la taca negra de la cara. La cua és vermella amb plomes centrals negres. El bec és negre i fi i les potes negres.

Costums: Aquesta au es presenta a la zona portuària en l'època de tardor-hivern. Se la pot veure movent la cua amunt i avall mentre fa petits vols a mitja alçada per llançar-se en picat després d'haver-se mantingut un temps aturada en l'aire.

Alimentació: Insectes, llagostes, cucs i larves.

Curiositats: Quan el mascle està en època de zel persegueix la femella incansablement, volant d'un lloc a un altre a escassos centímetres per darrere d'ella intentant aconseguir-la i fent acrobàcies.

14 cm

22-24 cm

Turdidae

Estival

Puntual

Vulnerable

Cotxa fumada

Colirrojo tizón. *Phoenicurus ochruros*.

14-15 cm

23-26 cm

Turdidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Au de la mida d'un pit-roig, de color fosc. La cara per sobre de l'ull fins al pit és totalment negra. El ventre és gris fosc i la cua, vermella, a les plomes centrals i negres a les exteriors. Té taques blanques sobre les ales. Les potes i el bec són negres. La femella és de color marró grisenc.

Costums: Es pot veure a les instal·lacions portuàries sobretot a l'hivern. Es mou amb agilitat entre pedres i murs, des d'on busca amb avidesa el menjar. Els individus que veiem a la zona portuària són exemplars que vénen del centre d'Europa a passar aquí l'hivern. Mou la cua a munt i avall mentre està aturada atenta a qualsevol perill i, fins i tot, de vegades, mou tot el cos flexionat les potes.

Alimentació: Insectes com ara llagostes, mosques, cucs i larves.

Curiositats: En la construcció del seu niu la cotxa fumada utilitza teranyines, ja que aquestes tenen la capacitat d'unir amb més fermesa tot el material aportat, d'aquesta manera el seu niu queda més reforçat.

Pit-roig

Petirrojo europeo. *Erithacus rubecula*.

Au de la mida d'un pardal, una mica més rabassuda. Té una taca al pit ataronjada que s'estén fins al front. La part superior del cap és de color marró grisenc i comprèn l'esquena i les ales. Sota la taca taronja del pit, concretament al ventre i als flancs, és de color blanc brut fins a sota de la cua. Té les potes i el bec negres, aquest és petit i fi.

Costums: Aquesta au se sol veure en parcs i jardins, sobretot a l'hivern buscant menjar. A la zona portuària la trobem a les zones on creix vegetació baixa, com ara les zones properes a les vies. Sol moure la cua amunt i avall i deixa les ales mig penjades.

Alimentació: Insectes, cucs de terra, fruits, llavors i baies.

Curiositats: És tan ràpida fent el seu niu que amb prou feines triga unes hores. Té predilecció pels espais humanitzats i per aquest motiu es va poder descobrir com un pit-roig va construir el seu niu dins la jaqueta d'un jardiner que l'havia penjat a les 9.30 del matí i a les 13:30, quan va anar a recollir-la, el niu estava fet dins d'una de les butxaques.

14-16,5 cm

20-22 cm

Turdidae

Resident
tot l'any

Comú

Preocupació
menor

Tord comú

Zorzal común. *Turdus philomelos*.

Les parts superiors del cos són de color marró uniforme i les inferiors blanques tenyides al pit i els flancs són groguencs, amb una distribució de motes en forma de cor invertit o punta de fletxa. Al començament de la primavera s'aprecia bé un to vermellós al cap. Sobre la cua i les plomes immediatament sobre del naixement de la cua són de color marró olivaci. A partir del naixement del bec i per sobre dels ulls es nota difusament una línia crema. La gola és de color blanc crema. Els costats del coll estan ratllats longitudinalment de marró negrós.

Costums: A l'hivern es poden veure a terra buscant aliment per parelles o en solitari. Es pot identificar l'espècie, a causa del seu costum de cantar en vol amb un so agut, fins i tot a la nit. Viu en espais oberts amb poca vegetació.

Alimentació: Caragols, cucs, insectes i fruits.

Curiositats: Aquesta au quan s'alimenta de caragols sol colpejar contra pedres o troncs per trencar la closca.

20-22 cm

33-36 cm

Turdidae

Habitual

Comú

Preocupació menor

Òliba

Lechuza común. *Tyto alba*.

33-39 cm

80-95 cm

Tytonidae

Resident
tot l'any

Comú

Vulnerable

Au rapinyaire nocturna més gran que el mussol. El seu plomatge pot anar d'un blanc gairebé immaculat a un marró groguenc. A la cara s'hi veu clarament que les plomes formen una mena d'antena parabòlica o cor, cosa que li serveix per localitzar millor la procedència dels sorolls de la nit. Té els ulls profundament negres. La cara i la part frontal sempre solen ser de colors blancs. Té plomes fins als dits de les potes. El bec és petit i blanquinós.

Costums: Au molt silenciosa en vol, excepte en l'època de cria durant la qual es comunica amb els seus polls amb una veu grinyolant. Sol romandre quieta als llocs de vigilància fins localitzar alguna presa, moment en què es llança immediatament sobre ella.

Alimentació: Ratolins, talps, rates, petites aus, escarabats, papallones nocturnes.

Curiositats: El seu plomatge està recobert de milers de pèls molt suaus que recobreixen totes les plomes amb la finalitat de fer que el seu vol sigui totalment silenciós i impedir que la presa la descobreixi. La dieta es compon de rates i ratolins, cosa que la converteix en una gran aliada de l'home, ja que en època de cria poden caçar fins a deu ratolins diaris.

Gavià argentat

Gaviota patiamarilla. *Larus michanellus*.

Gavina de grans dimensions. El dors i les ales són de color gris fosc. La resta del cos és blanc. Les potes i el bec són de color groc. Al bec es distingeix una taca de color vermell. Les puntes de les ales són de color negre amb taques blanques.

Costums: El gavià argentat és un animal sociable i forma colònies, de mides diverses, per viure i nidificar. Tanmateix, és possible contemplar parelles aïllades d'aquestes aus. És indiscutible la plasticitat d'aquesta espècie, que s'adapta a qualsevol tipus d'hàbitat, tant es pot trobar associada a embassaments de l'interior, com en terrasses d'edificis en ciutats costaneres.

Alimentació: Mol·luscs, ous, polls d'altres espècies, peixos i deixalles.

Curiositats: La taca vermella dels becs dels adults actua com un atraient per als polls que demanen aliment picotejant-lo perquè regurgiten l'aliment.

55-67 cm

130-158 cm

Laridae

Resident
tot l'any

Molt comú

Preocupació
menor

Gavià fosc

Gaviota sombría. *Larus fuscus*.

Gavina de grans dimensions, amb el cos blanc; les ales i l'esquena fins a l'inici de la cua, gris molt fosc o negre, amb unes plomes blanques gairebé al final de les ales. Les potes i el bec són de color groc.

Costums: És una espècie que ha colonitzat recentment el nostre territori. La podem trobar de forma dispersa o en petits grups entre el gavià argentat. El gavià fosc es comporta com una espècie migradora que a l'hivern es desplaça des de Finlàndia cap al sud, a la recerca de les seves àrees habituals d'hivernada.

Alimentació: Aquesta gavina té un ampli ventall d'aliments que van des de carronya i escombraries fins a peixos, mol·luscs, cucs, insectes, rates, ratolins, aus i ous, també algues i llavors.

Curiositats: És la gavina més acostumada i la que més practica el seguiment dels vaixells de pesca, per aquest motiu es fàcil poder fotografiar-la des de les barques. Aquesta gavina també pot hibridar amb el gavià argentat i creen subespècies de plomatge que en fan difícil la identificació.

49-57 cm

118-150 cm

Laridae

Estival

Comú

En perill

Gavina capblanca

Gaviota picofina. *Larus genei*.

Una mica més gran que la gavina riallera. El seu plomatge molt clar contrasta amb el bec i les potes, que són de color vermell fosc. Les puntes de les ales i la cua són de color negre. Té l'esquena i les ales de color gris clar.

Costums: És una espècie poc comuna que sol passar desapercebuda entre altres espècies, ja que es tracta d'una varietat molt sociable, que forma colònies mixtes amb altres gavines. Es reproduïx en alguns punts de la Península com el delta de l'Ebre. Es pot veure a la costa buscant el seu aliment picotejant aquí i allà.

Alimentació: Crustacis, insectes i petits peixos, en algunes ocasions carronya.

Curiositats: Durant l'època de zel, les plomes del ventre es tornen d'una tonalitat rosada o ataronjada per fer-se més visibles entre elles i poder trobar parella amb més facilitat.

40-44 cm

100-110 cm

Laridae

Estival

Puntual

Vulnerable

Gavina capnegra

Gaviota cabecinegra.

Larus melanocephalus.

Gavina de mida mitjana, amb el cap de color negre durant bona part de l'any, sobretot els mesos estivals. A l'hivern canvia a color blanc. El cos és de color blanc i amb les ales de color gris blavós. Les potes i el bec són vermells, l'extrem del bec de color negre. Té un anell ocular de color blanc.

Costums: És una espècie migradora que es mou per les costes durant les seves migracions. També es pot desplaçar per l'interior seguint el curs dels rius. A l'hivern passa la major part del dia a alta mar i torna a la costa al capvespre, encara que dorm a l'aigua.

Alimentació: S'alimenta principalment d'insectes terrestres i aquàtics, encara que també consumeix peixos marins, mol·luscs i fins i tot aliments d'origen vegetal en algunes zones, com ara olives. Així mateix, a l'hivern busca aliment, al costat d'altres gavines, en abocadors.

Curiositats: La població hivernant a la península Ibèrica es calcula al voltant de 50.000 exemplars, localitzats sobre tot a les costes de Tarragona i Castelló. De la població mundial estimada en 800.000 exemplars, solament 10 parelles nidifiquen a les nostres costes.

36-40 cm

92-100 cm

Laridae

Hivernal

Molt comú

En perill

Gavina corsa

Gaviota de Audouin. *Larus audouinii*.

Gavina de mida mitjana de color blanc i amb les ales gris blavoses. Les puntes de les ales són negres amb tres taques blanques i la cua de color blanc grisenc. Les potes són de color verd negrós. El bec és de color negre amb la base vermella i la punta groga.

Costums: Passa la major part del dia a les zones d'alimentació i al vespre la podem observar desplaçant-se en petits grups cap als dormidors. Cria en petites colònies o en solitari i nidifica a terra.

Alimentació: Peixos, especialment sardines izeitons; també pot menjar, a la sorra de la platja, alguns invertebrats així com mol·luscs i crustacis.

Curiositat: Segons dades sobre la població nidificant espanyola el 68% es troba al delta de l'Ebre. Durant 2013 i 2014 ha arribat a nidificar a les instal·lacions portuàries aprofitant les noves esplanades desocupades del moll de la Química.

48-52 cm

127-138 cm

Laridae

Resident
tot l'any

Comú

Vulnerable

Gavina menuda

Gaviota enana. *Larus minutus*.

És la més petita de les gavines presents a les nostres costes. Té unes potes molt curtes de color vermell fosc, igual que el bec. Durant el període de reproducció, l'adult té el cap marcadament negre així com la part superior del coll. El ventre i la cua són de color blanc. El dors és de color gris pàl·lid, igual que les plomes de les ales, en què les puntes es tornen blanques.

Costums: Únicament apareix durant els passos migratoris, especialment a l'hivern. Es tracta d'una gavina més aviat escassa. Els principals nuclis d'hivernada es localitzen a la costa mediterrània peninsular, particularment als deltes de l'Ebre i del Llobregat, així com a l'albufera de València.

Alimentació: Insectes, més que qualsevol altra gavina, els atrapa durant el vol o els recull de la superfície de l'aigua.

Curiositats: Aquesta petita gavina realitza llargs viatges migratoris que van des de Finlàndia fins a les nostres costes, tot i ser una au que amb prou feines pesa 100 grams.

25-27 cm

70-77 cm

Laridae

Estival

Puntual

Reduïda

Gavina vulgar

Gaviota reidora. *Larus ridibundus*.

Gavina molt semblant a la capnegra en grandària i coloració, a l'estiu gairebé iguals. El distintiu que identifica l'espècie és que les puntes de les ales són negres, a diferència de la gavina capnegra que les té blanques. La resta del cos és blanc amb els costats i les ales gris blavós. Les potes i el bec són vermells i la punta del bec, de color negre. El color negre del cap desapareix durant l'hivern.

Costums: Les gavines vulgars són aus que revelen la seva presència, ja que són molt sorolloses. Té el vol ràpid i àgil. Realitzen variacions en l'aire aprofitant les fortes ràfegues de vent per fer ascensos i descensos a gran velocitat. La majoria de les gavines vulgars que es veuen a l'interior de la Península durant la tardor i l'hivern penetren seguint el curs dels rius, buscant zones humides, llacunes i canyissars.

Alimentació: Crancs, peixos, papallones, caragols, cucs i insectes. En algunes ocasions visiten abocadors.

Curiositats: Quan hi ha concentracions d'aquestes aus volant a gran altura terra endins pot ser a causa de la proximitat d'un temporal, o també per caçar formigues voladores, un dels seus aliments preferits.

34-37 cm

100-110 cm

Laridae

Resident
tot l'any

Molt comú

Propera a
l'amenaça

Gavineta de tres dits

Gaviota tridáctila. Rissa tridactyla.

38-40 cm

93-120 cm

Laridae

de pas

Puntual

Segura

Gavina de mida petita, de color blanc, amb l'esquena grisa igual que les ales, les puntes de les quals són negres. El bec és de color groc i les potes, negres. A l'hivern el plomatge del seu cap es torna gris i en els joves es pot veure una banda negra que segueix la forma de l'ala.

Costums: És la gavina més lligada al mar. La seva presència es fa més evident a la cornisa Cantàbrica que no pas a la conca Mediterrània, per això se'n fa difícil la visualització. Té els seus habituals llocs de caça a força distància de la costa.

Alimentació: Plàncton, petits peixos i organismes vius que suren al mar.

Curiositats: Aquesta és una de les poques gavines a nivell mundial que treballa el seu niu a consciència, per fer-ho utilitza plantes i algues que les amalgama amb fang per crear un espai protegit dins dels penya-segats on nidifica.

Baldriga balear

Pardela balear. *Puffinus mauretanicus*.

Au marina de la mida d'una gavina petita, però més corpulenta. La part superior és de color negre i les parts inferiors com el pit i el ventre de color blanc tot i que a la part de la cloaca i les parts més externes de les ales són grisenques o brunes amb la cua negra. Té una protuberància al bec característica d'algunes aus marines. Les potes són de color grisenc.

Costums: És una au de mar oberta, sempre volant a tocar de l'aigua. Cerca el seu aliment en grup. La podem veure seguint els vaixells de pesca.

Alimentació: Peixos i calamars.

Curiositats: Fa el niu a terra i, per aquest motiu, un dels seus problemes és la predació que fan gats i rates sobre els seus ous i polls.

34-38 cm

83-93 cm

Procellariidae

Ocasional

Puntual

En perill crític

Baldriga cendrosa

Pardela cenicienta. *Calonectris diomedea*.

45-56 cm

120-125 cm

Procellariidae

Estival

Puntual

Vulnerable

Au marina de gran envergadura, amb les ales llargues. De color bru per dalt i el cap grisenc. El bec és allargat i de color groc. Cua obscura, amb una franja blanca al final de l'espalla i principi de la cua. El ventre, la gola i les parts inferiors són de color blanc. També es pot veure un rivet negre a les ales, que pot ser molt identificatiu de l'espècie.

Costums: Normalment es poden veure exemplars a la primavera i l'estiu. A l'hivern viu a alta mar. Segueix els vaixells de pesca cercant aliment. Vola a baixa alçada per sobre de l'aigua, batent les ales ocasionalment i pot maniobrar amb molta rapidesa.

Alimentació: Petits peixos com sardines i seitons

Curiositats: Aquesta au cria en colònies i aprofita els caus d'animals terrestres, forats a la roca o excavant els seus propis túnels per fer el niu.

Xatrac bec llarg

Charrán patinegro.
Sterna sandvicensis.

Lleugerament més gran que el xatrac comú. Té un llarg bec de color negre amb la punta groguenca. Des de la part superior del cap fins a sota de l'ull és de color negre. El coll, el pit i el ventre són de color blanc i l'esquena i les ales de color gris. Té una cua en forma de forca. Les potes són de color negre.

Costums: El seu cant aspre l'acompanya durant els seus vols per sobre de l'aigua. Plana o pot llançar-se en vol sobre l'aigua cercant el seu aliment. En vol, amb el seu bec negre apuntant cap avall tant característic, resulta gairebé impossible confondre'l amb qualsevol altra espècie.

Alimentació: Peixos.

Curiositats: Les plomes del cap són un indicador del seu estat d'ànim, si les plomes estan eriçades, és que l'au es troba en alerta o irritada.

36-41 cm

98-105 cm

Sternidae

Habitual

Comú

Vulnerable

Xatrac comú

Charrán comú. *Sterna hirundo*.

32-39 cm

72-83 cm

Sternidae

Estival

Comú

Vulnerable

Més petit que el xatrac beclarg. Les ales són estretes i llargues de color gris a la part superior i blanques a l'inferior. El cos és blanc. El cap té un capirot negre que li cobreix l'ull. El bec és vermell amb punta negra. Les potes són curtes i vermelles. La cua és forcada i pot tenir dues plomes en els extrems bastant més llargues que la resta.

Costums: Sol passar la major part del dia en vol buscant aliment. El seu cant l'acompanya durant qualsevol manobra en l'aire. Pot quedar-se quiet per uns instants en l'aire abans de llançar-se sobre la seva presa. En altres ocasions va volant arran d'aigua i es capbussa amb una finta ràpida en veure un peix a la superfície.

Alimentació: Petits peixos, crustacis, mol·luscs, insectes aquàtics i terrestres.

Curiositats: En l'època d'aparellament el mascle intenta seduir la femella oferint peixos que li passa amb el bec, com més peixos li lliuri més possibilitats tindrà de ser la parella de la femella, ja que li demostrarà que és capaç de pescar suficient com per tirar endavant tots els polls.

Mascarell

Alcatraz atlántico. *Morus bassanus*.

Au marina de gran envergadura que arriba a assolir 180cm. És de color blanc i amb un prominent bec de color gris blavós. Les puntes de les ales són negres i el cap és de color ataronjat.

Costums: Aquesta au sol seguir els vaixells de pesca per recollir el rebuig o alguns peixos de les xarxes. La seva forma de pescar és llançar-se en picat plegant les ales per oferir menys resistència en entrar a l'aigua a gran velocitat, tot caient així sobre el peix que es troba a pocs centímetres de la superfície i submergint tot el seu cos. No cria a la península Ibèrica.

Alimentació: Peixos

Curiositats: Cria en grans colònies on els nius son a escassos centímetres un dels altres. Pon un sol ou. Quan neix el pollet els pares són capaços de trobar-lo entre centenars d'individus iguals.

87-100 cm

165-180 cm

Sulidae

Ocasional

Puntual

Segura

Índex alfabètic d'espècies

Abellerol. Abejaruco común. Merops apiaster 62

Agró roig. Garza Imperial. Ardea purpurea..... 32

Àguila calçada. Aguillilla calzada. Hieraaetus pennatus110

Aligot comú. Busardo ratonero. Buteo buteo..... 22

Ànec blanc. Tarro blanco. Tadorna tadorna114

Arpella vulgar. Aguilucho lagunero occidental. Circus aeruginosus..... 24

Baldriga balear. Pardela balear. Puffinus mauretanicus196

Baldriga cendrosa. Pardela cenicienta. Calonectris diomedea198

Bec d'alena. Avoceta común. Recurvirostra avosetta 78

Becadell comú. Agachadiza común. Gallinago gallinago 84

Bernat pescaire. Garza real. Ardea cinerea120

Bitxac comú. Tarabilla común. Saxicola torquatus.....100

Blauet. Martín pescador. Alcedo atthis..... 28

Cabusó emplomallat. Somormujo lavanco. Podiceps cristatus.....152

Cabusset Zampullín común Tachybaptus ruficollis154

Cadenera. Jilguero. Carduelis carduelis..... 50

Cames llargues. Cigüeñuela común. Himantopus himantopus.....80

Capsigrany. Alcaudón común. Lanius senator 60

Cogullada vulgar. Cogujada común. Galerida cristata 26

Còlit ros. Collalba rubia. Oenanthe oenanthe168

Collverd. Ànade real. Anas platyrhynchos.....116

Colom roquer. Paloma bravía. Columba livia.....126

Corb marí emplomallat. Cormorán moñudo. Phalacrocorax aristotelis150

Corb marí gros. Cormorán grande. Phalacrocorax carbo 66

Corriol camanegre. Chorlitoje patinegro. Charadrius alexandrinus122

Corriol petit. Chorlitoje chico. Charadrius dubius.....124

Cotxa blava. Ruiseñor pechiazul. Luscinia svecica102

Cotxa cua-roja. Colirrojo real. Phoenicurus phoenicurus.....170

Cotxa fumada. Colirrojo tizón. Phoenicurus ochruros.....172

Cuereta blanca. Lavandera blanca. Motacilla alba140

Esparver vulgar. Gavilán común. Accipiter nisus112

Esplugabous. Garcilla bueyera. Bubulcus ibis..... 34

Estornell negre. Estornino negro. Sturnus unicolor.....162

Estornell vulgar. Estornino pinto. Sturnus vulgaris.....164

Falciot negre. Vencejo común. Apus apus118

Falcó pelegrí. Halcón peregrino. Falco peregrinus136

Flamenc. Flamenco común. Phoenicopterus roseus 68

Fotja vulgar. Focha común. Fulica atra.....70

Fredeluga. Avefría europea. Vanellusvanellus..... 44

Fumarell carablanc. Fumarel común. Chlidonias niger.....160

Gafarró. Verdecillo. Serinus serinus..... 52

Gamba roja vulgar. Archibebe común. Tringa totanus..... 86

Garsa. Urraca. Pica pica134

Gavià argentat. Gaviota patiamarilla. Larus michahellis180

Gavià fosc. Gaviota sombría. Larus fuscus182

Gavina capblanca. Gaviota picofina. Larus genei.....184

Gavina capnegra. Gaviota cabecinegra. Larus melanocephalus186

Gavina corsa. Gaviota de Audouin. Larus audouinii188

Gavina menuda. Gaviota enana. Larus minutus.....190

Gavina vulgar. Gaviota reidora. Larus ridibundus192

Gavineta de tres dits. Gaviota tridàctila. Rissa tridactyla194

Mallereenga carbonera. Carbonero común. Parus major..... 64

Martinet blanc. Garceta común. Egretta garzetta..... 36

Martinet menut. Avetorillo común. Ixobrychus minutus.....38

Martinet ros. Garcilla cangrejera. Ardeola ralloides..... 40

Mascarell. Alcatraz atlántico. Morus bassanus.....204

Merla. Mirlo común. Turdus merula104

Mosquiter comú. Mosquitero común. Phylloscopus collybita 98

Mussol comú. Mochuelo común. Athene noctua 94

Òliba. Lechuza común. Tyto alba178

Oreneta cuablanca. Avión común. Delichon urbicum140

Oreneta vulgar. Golondrina común. Hirundo rustica142

Papamosques gris. Papamoscas gris. Muscicapa striata.....148

Pardal comú. Gorrión común. Passer domesticus156

Passerell. Pardillo común. Carduelis cannabina..... 54

Pinsà comú. Pinzón vulgar. Fringilla coelebs56

Pit-roig. Petirrojo europeo. Erithacus rubecula.....174

Polit cantaire. Zarapito trinador. Numenius phaeopus88

Polla blava. Calamón común. Porphyrio porphyrio.....72

Polla d'aigua. Gallineta común. Gallinula chloropus..... 74

Puput. Abubilla. Upupa epops.....108

Rascló. Rascón europeo. Rallus aquaticus..... 76

Repicalons. Escribano palustre. Emberiza schoeniclus 46

Roquerol. Avión roquero. Ptyonoprogne rupestris58

Rossinyol. Ruiseñor común. Luscinia megarhynchos106

Siboc. Chotacabras cuellirojo. Caprimulgus ruficollis 42

Tallarol capnegre. Curruca cabecinegra. Sylvia melanocephala.....166

Teixidor. Pájaro moscón. Remiz pendulinus 82

Territ variant. Correlimos común. Calidris alpina.....158

Titella. Bisbita común. Anthus pratensis146

Tord comú. Zorzal común. Turdus philomelos.....176

Tórtora. Tórtola europea. Streptopelia turtur128

Tórtora turca. Tórtola turca. Streptopelia decaocto.....130

Tudó. Paloma torcaz. Columba palumbus.....132

Verdum. Verderón común. Carduelis chloris.....138

Xactrac becllarg. Charrán patinegro. Sterna sandvicensis.....200

Xatrac comú. Charrán común. Sterna hirundo.....202

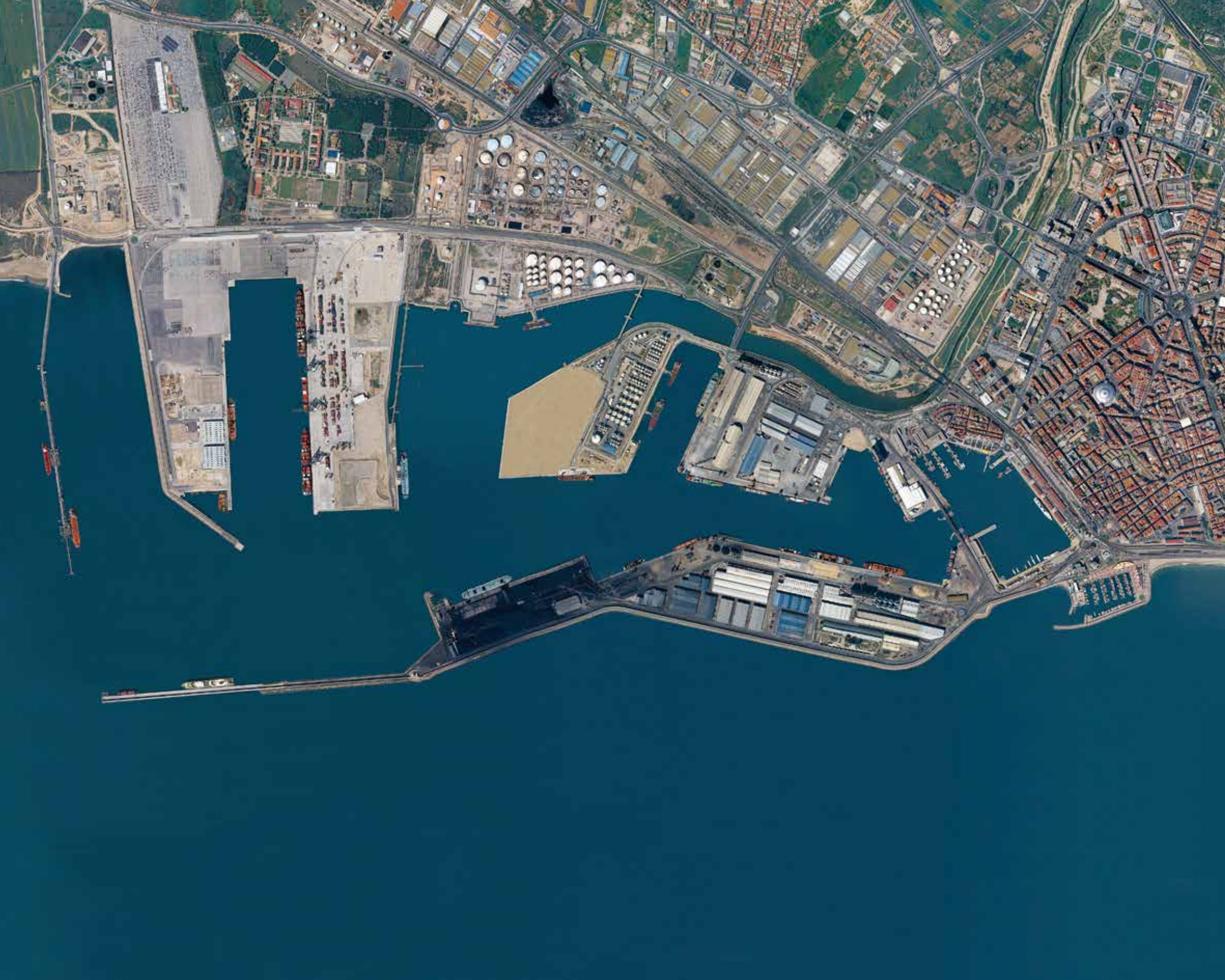
Xibec. Pato colorado. Netta Rufina..... 30

Xivita. Andarrios grande. Tringa ochropus..... 90

Xivitona. Andarrios chico. Actitis hypoleucos..... 92

Xoriguer comú. Cernícalo vulgar. Falco tinnunculus 48

Xot. Autillo. Otus scops.....96

 Port de Tarragona

www.porttarragona.cat